

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
„Dolina Cybiny i okolice”, Gmina Swarzędz - obręb Uzarzewo,
Kobylnica, Uzarzewo-Katarzynki (pow. ca. 183 ha)

Opracowanie:

tel. (+48) 61 307 03 53

e-mail: biuro@konceptpracownia.pl

www.konceptpracownia.pl

mgr inż. arch. kraj. Julita Bogumilska

Poznań, 10 grudnia 2020 r., 8 grudnia 2021 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
1.1. Podstawa formalno-prawna	3
1.2. Cel sporządzenia prognozy	3
1.3. Zawartość prognozy	3
2. Metoda opracowania	5
3. Informacja o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	6
4. Charakterystyka gminy Swarzędz	8
4.1. Charakterystyka i stan środowiska przyrodniczego gminy	11
5. Charakterystyka, analiza i ocena stanu środowiska na terenie objętym opracowaniem	15
5.1. Potencjalne zmiany zagospodarowania oraz stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	17
5.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	18
5.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o <i>ochronie przyrody</i>	20
6. Przewidywane oddziaływanie na środowisko i jego elementy	20
6.1. Wpływ na różnorodność biologiczną, faunę i florę	20
6.2. Wpływ na ludzi	27
6.3. Wpływ na wodę	27
6.4. Wpływ na powietrze	31
6.5. Wpływ na powierzchnię ziemi	31
6.6. Wpływ na krajobraz	32
6.7. Wpływ na klimat	33
6.8. Wpływ na zasoby naturalne	33
6.9. Wpływ na zabytki	34
6.10. Wpływ na dobra materialne	35
6.11. Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	35
7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	35
8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru Natura 2000	36
9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu ponadlokalnym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	37
10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	39
11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	39
12. Podsumowanie, wnioski, zalecenia	39
13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	41

1. Wstęp

1.1. Podstawa formalno-prawna

Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zmianami). Przeprowadzenie tej procedury jest obowiązkowe przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poza wyjątkami określonymi w tej ustawie. Obowiązek ten nałożony jest także przez ustawę z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2023 r. poz. 977).

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko obejmuje w szczególności następujące działania:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko stanowi jedną z części strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanej dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice”, Gmina Swarzędz - obręb Uzarzewo, Kobylnica, Uzarzewo-Katarzynki (pow. ca. 183 ha), zwanego dalej „planem”.

1.2. Cel sporządzenia prognozy

Celem opracowania prognozy jest identyfikacja wpływu projektowanych rozwiązań planistycznych na środowisko przyrodnicze oraz ocena skuteczności przyjętych rozwiązań proekologicznych zawartych w miejscowym planie.

Prognozy oddziaływania na środowisko pozwalają uświadomić mieszkańcom gminy i przedstawicielom samorządu terytorialnego środowiskowe aspekty planowanego rozwoju, a organom administracyjnym winny ułatwiać rozstrzyganie o zgodności ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z prawem.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest także istotną częścią strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Na jej podstawie wydawana jest opinia odpowiednich instytucji odpowiedzialnych za opiniowanie i uzgadnianie projektu miejscowego planu.

1.3. Zawartość prognozy

Zakres i stopień szczegółowości prognozy dla przedmiotowego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego został określony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu na etapie przystąpienia do sporządzenia projektu miejscowego planu. Niniejsza prognoza została sporządzona w pełnym zakresie zgodnie z ustawą *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Według zapisów tej ustawy prognoza oddziaływania na środowisko:

- 1) zawiera:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
 - f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- 2) określa, analizuje i ocenia:
 - a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- 3) przedstawia:
 - a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W prognozie uwzględnia się także informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem planu. W przypadku projektów miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego mogą to być prognozy oddziaływania na środowisko dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub dotychczas obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajdujących się na terenie opracowania albo w jego sąsiedztwie.

2. Metoda opracowania

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegała równolegle do toku sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, będącego przedmiotem opracowania.

Pierwszym etapem była inwentaryzacja urbanistyczna obszaru objętego planem. Dokonano wizji terenu oraz analizy odpowiednich materiałów (w tym: zdjęć satelitarnych, lotniczych, map) przedstawiających stan istniejący zagospodarowania i zabudowy, a także terenów niezabudowanych, w tym zieleni oraz występujących roślin i zwierząt, aby jak najbardziej szczegółowego scharakteryzować dany teren, jego środowisko przyrodnicze oraz powiązania z otoczeniem.

Następnie zapoznano się z dokumentami strategicznymi przedstawiającymi uwarunkowania danego obszaru (w tym także środowiskowe) oraz zalecany kierunek rozwoju przestrzennego (głównie uwarunkowania i kierunki rozwoju zapisane i przedstawione w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy). W celu scharakteryzowania i oceny stanu środowiska (oraz poszczególnych jego elementów) posłużono się także innymi opracowaniami, raportami o stanie środowiska, a także danymi odnoszącymi się bezpośrednio lub w przypadku ich braku, pośrednio do analizowanego terenu. Dzięki opisom środowiska wykraczającym poza granice opracowania można uzyskać informacje o powiązaniach badanego obszaru z regionalnym i krajowym systemem środowiska przyrodniczego, co jest pomocne w określeniu ponadlokalnego znaczenia poszczególnych elementów środowiska na terenie objętym opracowaniem.

W przedstawionej prognozie wykorzystano między innymi następujące źródła (w tym źródła internetowe) oraz akty prawne:

- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2023 r. poz. 1094 ze zmianami);
- Ustawa Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2022 r., poz. 2556 ze zm.);
- Ustawa o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. 2022 r. poz. 916 ze zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 r. poz. 1839);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 poz. 826, Dz. U. 2012 poz. 1109);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2012 poz. 1109);
- Europejska Konwencja Krajobrazowa, Florencja 2000;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz;
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim na rok 2020, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu;

- www.psh.gov.pl – Państwowa Służba Hydrogeologiczna;
- geoportal.pgi.gov.pl – Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy;
- www.geoportal.gov.pl – Geoportal;
- Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych;
- Kondracki J., 1994: *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa;
- Matuszkiewicz J.M., 1993, *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski*, Prace Geograficzne IGiPZ PAN, 158.

3. Informacja o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Ustalenia, które powinny się znaleźć w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zawarte są w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Projekt planu obejmuje obszar na terenie obrębów: Uzarzewo, Kobylnica, Uzarzewo-Katarzynki, o łącznej powierzchni ca. 183 ha.

W planie wyznaczono następujące przeznaczenia terenów:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone na rysunku planu symbolami MN;
- 2) teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczony na rysunku planu symbolem MN/U;
- 3) tereny zabudowy usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolami U;
- 4) teren zabudowy kultu religijnego oraz usług publicznych, oznaczony na rysunku planu symbolem UKR/UP;
- 5) teren zabudowy kultu religijnego oraz cmentarza, oznaczony na rysunku planu symbolem UKR/ZC;
- 6) teren cmentarza, oznaczony na rysunku planu symbolem ZC;
- 7) tereny zieleni urządzonej, oznaczone na rysunku planu symbolami ZP;
- 8) tereny zieleni naturalnej, oznaczone na rysunku planu symbolami Z;
- 9) tereny lasów, oznaczone na rysunku planu symbolami ZL;
- 10) tereny wód powierzchniowych śródlądowych, oznaczone na rysunku planu symbolami WS;
- 11) tereny infrastruktury wodociągowej, oznaczone na rysunku planu symbolami W;
- 12) tereny komunikacji:
 - a) tereny dróg publicznych klasy lokalnej, oznaczone na rysunku planu symbolami KDL,
 - b) tereny dróg wewnętrznych, oznaczone na rysunku planu symbolami KDW,
 - c) tereny publicznych ciągów pieszo-jezdnych, oznaczone na rysunku planu symbolami KPJ.

W zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego ustala się:

- 1) nakaz sytuowania budynków przy uwzględnieniu nieprzekraczalnych i obowiązujących linii zabudowy, zgodnie z rysunkiem planu oraz z uwzględnieniem warunków technicznych i przepisów odrębnych;
- 2) dopuszczenie lokalizacji dojazdów, dojazdów, ciągów pieszych, rowerowych oraz pieszo-rowerowych, stanowisk postojowych dla samochodów osobowych oraz rowerów, zieleni ozdobnej, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym stacji transformatorowych,

- z wyłączeniem terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami ZL, a także terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami Z zlokalizowanych w granicach Obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038, zgodnie z rysunkiem planu oraz przepisami odrębnymi;
- 3) dopuszczenie remontu, rozbudowy, przebudowy, nadbudowy i odbudowy istniejących obiektów budowlanych z zachowaniem parametrów określonych w planie;
 - 4) dopuszczenie odbudowy istniejących obiektów budowlanych z zachowaniem dotychczasowych parametrów;
 - 5) dopuszczenie zachowania liczby kondygnacji, geometrii dachu oraz kolorystyki elewacji i kolorystyki pokrycia dachowego w przypadku rozbudowy, remontu lub odbudowy;
 - 6) dla budynków lub ich części, zlokalizowanych poza wyznaczonymi na rysunku planu nieprzekraczalnymi liniami zabudowy:
 - a) dopuszczenie remontu i przebudowy, w tym termomodernizacji oraz rozbudowy lub dobudowy o obiekty i urządzenia dla osób niepełnosprawnych,
 - b) dopuszczenie rozbudowy i nadbudowy z zachowaniem tej samej odległości od pasa drogowego i z zachowaniem pozostałych ustaleń w planie;
 - 7) kolor pokrycia dachowego w przypadku dachu o kącie nachylenia głównych połaci dachowych powyżej 12° – ceglastoczerwony, brązowy, szary lub grafitowy;
 - 8) kolor elewacji – biały, żółty, odcienie beżu lub szarości lub kolory zastosowanych materiałów budowlanych w barwach dla nich naturalnych;
 - 9) dopuszczenie lokalizacji tablic informacyjnych;
 - 10) zakaz lokalizacji reklam, tablic reklamowych, urządzeń reklamowych, z wyjątkiem szyldów;
 - 11) dopuszczenie lokalizacji szyldów o maksymalnej powierzchni ekspozycji 2,0 m², wolnostojących lub zlokalizowanych na elewacjach budynków,
 - 12) zakaz stosowania ogrodzeń o wysokości powyżej 1,8 m oraz ogrodzeń pełnych i przęseł wykonanych z prefabrykowanych elementów betonowych od strony terenów komunikacji;
 - 13) zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla przyczep samochodowych, przyczep kempingowych lub innych pojazdów służących do prowadzenia działalności usługowej;
 - 14) dopuszczenie lokalizacji zabudowy na działkach budowlanych mniejszych niż określone w uchwale:
 - a) których powierzchnia jest wynikiem podziałów określonych w pkt 15,
 - b) istniejących w dniu wejścia w życie planu;
 - 15) dopuszczenie wydzielania działek pod obiekty infrastruktury technicznej, dojścia i dojazdu, dla których nie ustala się minimalnej powierzchni oraz minimalnej szerokości frontu działki.

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz kształtowania krajobrazu ustala się:

- 1) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego;
- 2) w zakresie ochrony przed hałasem, zgodnie z przepisami odrębnymi:
 - a) tereny MN kwalifikowane są jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - b) teren MN/U kwalifikowany jest jako teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - c) tereny ZP kwalifikowane są jako tereny rekreacyjno-wypoczynkowe;
- 3) zakaz zmian stosunków wodnych oraz zmiany kierunku odpływu wód opadowych

- i roztopowych ze szkodą dla gruntów sąsiednich;
- 4) zakaz wprowadzania zmian w naturalnym ukształtowaniu terenu, przekraczających wysokość 1,0 m, przy czym zakaz ten nie dotyczy zmian wynikających z budowy zjazdów do garaży, basenów, oczek wodnych i skalniaków ogrodowych;
 - 5) zakaz lokalizacji biogazowni, zakładów spalania zwłok oraz zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii;
 - 6) zakaz prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na odzysku, przeładunku i unieszkodliwianiu odpadów, w tym ich składowaniu oraz na zbieraniu odpadów;
 - 7) nakaz realizacji zieleni buforowej w pasach o szerokości 10,0 m, zgodnie z rysunkiem planu, z dopuszczeniem lokalizacji sieci infrastruktury technicznej oraz dojazdów i dojazdów.

W projekcie planu określono zasady zagospodarowania, nakazy, zakazy i dopuszczenia dotyczące m.in. lokalizowania obiektów budowlanych w przestrzeni lub sposobu urządzenia danych terenów. Dla planowanej zabudowy określono parametry i wskaźniki zabudowy. Oprócz tego w planie zawarto ogólne zasady: ładu przestrzennego, ochrony środowiska przyrodniczego, a także wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej. W planie zakazano lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z dopuszczeniem inwestycji celu publicznego.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, będący przedmiotem prognozy, został opracowany z uwzględnieniem zapisów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz.

Oprócz powyższego dokumentu, projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest powiązany z obowiązującymi dotychczas na obszarze opracowania lub w jego sąsiedztwie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, jeżeli odnoszą się one do analizowanych terenów. Zapisy projektu planu, będącego przedmiotem prognozy, nie mogą być sprzeczne z zasadami zagospodarowania obowiązującymi w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru opracowania.

4. Charakterystyka gminy Swarzędz

Gmina Swarzędz położona jest w środkowo-zachodniej Polsce w województwie wielkopolskim. Jest jedną z 17 gmin powiatu poznańskiego. Od zachodu graniczy z miastem Poznań. Przez obszar gminy przebiegają droga krajowa nr 92 oraz dwie ważne linie kolejowe relacji wschód-zachód.

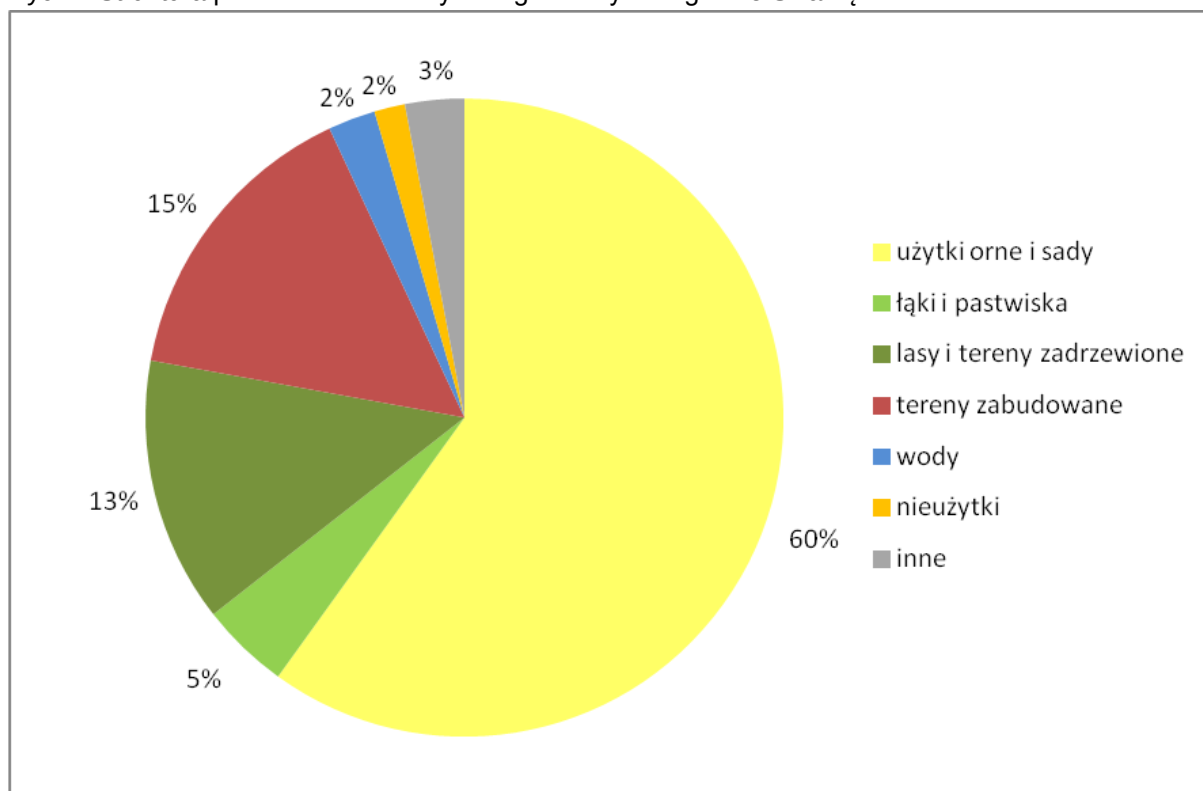
Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski Kondrackiego (1994) gmina Swarzędz należy do podprovincji Pojezierza Południowobałtyckie, makroregionu Pojezierze Wielkopolskie oraz dwóch mezoregionów: Równiny Wrzesińskiej (w większej części) a także Pojezierza Gnieźnieńskiego (w mniejszej). Biorąc pod uwagę geobotaniczny podział Polski według Matuszkiewicza (1993) gmina Swarzędz należy do działu Brandenbursko-Wielkopolskiego oraz do dwóch krain: Notecko-Lubuskiej oraz Środkowowielkopolskiej, które z kolei dzielą się odpowiednio na okręg Poznański (podokręg Zielonecki) i okręg Pojezierza Gnieźnieńskiego (podokręg Wrzesińsko-Średzki).

Powierzchnia gminy Swarzędz wynosi ok. 10,2 tys. ha. Jej liczba ludności w 2010 r. to 43 684 osób (BDL GUS) i z roku na rok się zwiększa. Obecnie gęstość zaludnienia wynosi około 430 osób/km², co daje ponad 3,5 razy większą wartość niż gęstość zaludnienia całego kraju.

Miasto Swarzędz jest jednym z najgęściej zaludnionych miast w Polsce.

Według ewidencji gruntów i budynków gminy Swarzędz dużą część gminy zajmują użytki rolne (ok. 65%) z przeważającym udziałem gruntów ornych (Ryc. 1). Dominującymi klasami bonitacyjnymi gleb są klasy średnie i słabe (IV-VI), które zajmują ok. 80% powierzchni użytków rolnych (Tab. 1). Najwięcej jest gruntów ornych klasy IVa (ok. 2 650 ha). Gleby wyższych klas (II-III), poza nielicznymi wyjątkami, znajdują się jedynie we wschodniej części gminy. Najmniejszy udział powierzchniowy wśród gruntów ornych posiada klasa II – jedynie 0,13% (trochę ponad 8 ha). Udział użytków zielonych w ogólnej powierzchni gminy jest około 12 razy mniejszy niż gruntów ornych. Wśród nich dominują grunty klasy V (43% powierzchni użytków zielonych). Najlepszą klasą bonitacyjną pastwisk i łąk w gminie jest klasa III. Powierzchnia przez nią zajęta to jedynie 18 ha. Według Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz najmniej korzystne warunki pod względem gospodarki rolnej znajdują się we wsiach Gruszczyn i Garby.

Ryc. 1. Struktura powierzchniowa użytków gruntowych w gminie Swarzędz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ewidencji gruntów i budynków gminy Swarzędz

Lesistość gminy Swarzędz wynosi 13,2% i jest około dwa razy mniejsza niż średnia krajowa (29,2%) i średnia dla całego województwa (25,6%). Kompleksy leśne zlokalizowane są przede wszystkim w północnej części gminy w dolinie rzeki Głównej. Część terenów leśnych znajduje się także w dolinie rzeki Cybiny w rejonie Uzarzewa oraz na południe od Swarzędza, przy granicy z Poznaniem, w obrębach ewidencyjnych Zalasewo i Garby. Przez ten kompleks leśny przepływa rzeka Michałówka.

Tab. 1. Wykaz powierzchni klas bonitacyjnych użytków rolnych w gminie Swarzędz

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia w ha	Udział w pow. całkowitej danego użytku	Udział w pow. całkowitej użytków rolnych
RII	8,30	0,13%	0,12%
RIIIa	493,38	7,72%	7,19%
RIIIb	846,84	13,25%	12,34%
RIVa	2 655,86	41,55%	38,71%
RIVb	824,20	12,90%	12,01%
RV	1 183,08	18,51%	17,24%
RVI	379,53	5,94%	5,53%
Razem grunty orne	6 391,20	100%	93%
UZIII	18,80	4,00%	0,27%
UZIV	130,16	27,68%	1,90%
UZV	202,91	43,16%	2,96%
UZVI	118,27	25,16%	1,72%
Razem użytki zielone	470,14	100%	7%

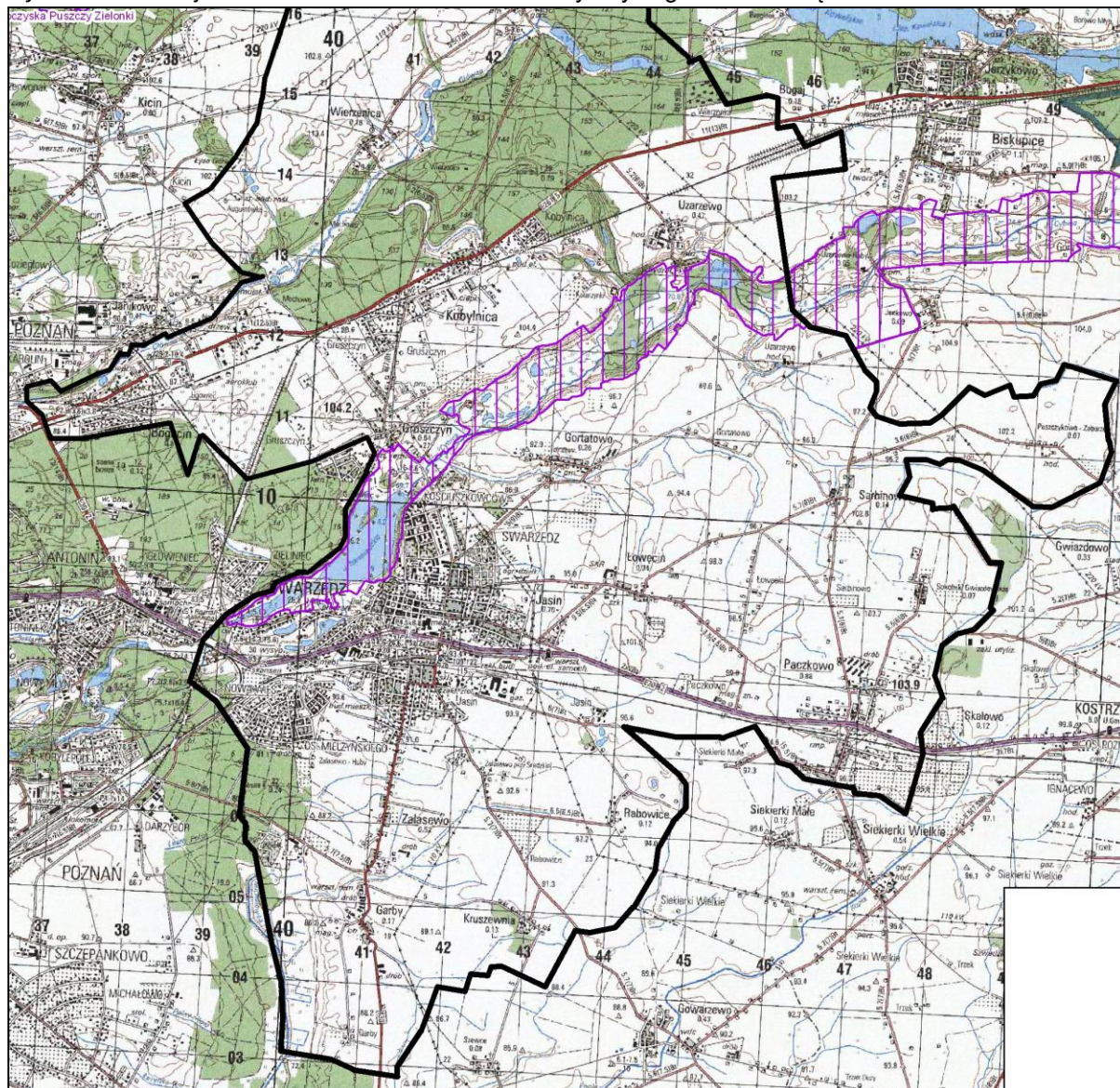
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ewidencji gruntów i budynków gminy Swarzędz

Duży udział w całkowitej powierzchni gminy mają tereny zabudowane (ok. 15%), na które składają się tereny pod budynkami, budowlami (m.in. drogami), tereny utwardzone, a także grunty budowlane niezabudowane.

Na terenie gminy zlokalizowana jest zachodnia część obszaru Natura 2000 – Dolina Cybiny PLH300038 (Ryc. 2). Jest to obszar specjalnej ochrony siedlisk, mający znaczenie dla Wspólnoty. Występuje na nim 11 siedlisk wymienionych w Załączniku nr I do Dyrektywy Siedliskowej UE. Przynajmniej cztery z nich należą do bardzo dobrze wykształconych i są to: starorzeczka i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie, lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, oraz łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe. Zgodnie z Załącznikiem II Dyrektywy Siedliskowej stwierdzono występowanie dwóch gatunków ssaków, jednego gatunku ryb oraz dwóch gatunków płazów i gadów, a także 12 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I do Dyrektywy Ptasiej. W dolinie Cybiny występuje również wiele gatunków prawnie chronionych w Polsce: 18 gatunków zwierząt chronionych oraz 9 gatunków roślin pod ochroną ścisłą i 12 pod ochroną częściową. Stwierdzono również występowanie wielu gatunków roślin i zwierząt a także zbiorowisk roślinnych zagrożonych w skali kraju lub regionu. Ogólnie na tym obszarze występuje 121 gatunków ptaków, z których 105 podlega ochronie ścisłej i 4 częściowej. Zbliżony do liniowego kształt obszaru oraz sąsiedztwo innych terenów chronionych sprawia, że pełni on ważną rolę korytarza ekologicznego, umożliwiającego migrację zwierząt i roślin, zapewniając ciągłość ich występowania i możliwość wymiany genów.

Północna część gminy objęta jest otuliną Parku Krajobrazowego Puszczy Zielonki znajdującego się w gminach sąsiednich.

Ryc. 2. Lokalizacja obszaru Natura 2000 – Dolina Cybiny w gminie Swarzędz

Źródło: Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000

4.1. Charakterystyka i stan środowiska przyrodniczego gminy

Geologia

Starsze utwory geologiczne na obszarze gminy Swarzędz zbudowane są z margli i wapieni marglistych. Nad nimi zalegają utwory zbudowane z glin zwałowych, których miąższość wynosi od kilku do 80 metrów. Na samej powierzchni zalegają utwory sandrów, kemów, iłów warwowych, a w dolinach rzecznych – piaski terasowe.

Rzeźba terenu

Gmina Swarzędz jest w większości płaska lub lekko pofalowana. Jedynie doliny rzek Główniej i Cybiny, które przepływają przez ten obszar, znacznie różnicują wysokości. Większą część gminy zajmuje Równina Wrzesińska. Jest ona położona na wysokości 85-100 m n.p.m.

i poza dolinami rzecznyymi charakteryzuje się w większości przypadków różnicami wysokości rzędu 5 metrów. W północnej części znajdują się Pagórki Poznańskie i są to najwyżej położone tereny w gminie. Ich wysokość bezwzględna dochodzi do 115 m n.p.m.

Klimat i jakość powietrza atmosferycznego

Według regionalizacji rolniczo-klimatycznej (Gumiński, 1948) gmina Swarzędz zlokalizowana jest w środkowej dzielnicy. Na terenie gminy występują najniższe w Polsce opady roczne, które wynoszą poniżej 550 mm (dane z posterunków opadowych IMGW w Gruszczyń i Kostrzynie Wlkp.). Dzielnica ta charakteryzuje się również największą liczbą dni słonecznych – ponad 50. Najniższa średnia miesięczna temperatura powietrza występuje w styczniu i wynosi $-1,5^{\circ}\text{C}$, natomiast najwyższa – w lipcu i wynosi $18,5^{\circ}\text{C}$. Średnia roczna temperatura powietrza to około 8°C . Liczba dni mroźnych w ciągu roku wynosi od 30 do 50. Dominującymi wiatrami są wiatry zachodnie, południowo-zachodnie i północno-zachodnie wiejące z prędkościami od 0,5 do 5 m/s.

Odnosnie oceny jakości powietrza atmosferycznego, zgodnie ze zmianami wprowadzonymi do ustawy *Prawo ochrony środowiska*, obszar gminy Swarzędz przydzielono do strefy wielkopolskiej, obejmującej całe województwo poza Poznaniem i Kaliszem. Pełna ocena stanu czystości powietrza obejmuje następujące zanieczyszczenia: dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, ołów, arsen, nikiel, kadm, benzo(a)piren, pył PM10, pył PM2,5, ozon i tlenek węgla.

Uwzględniając kryteria odnoszące się do ochrony zdrowia w 2015 roku strefę wielkopolską zakwalifikowano do klasy C pod kątem zanieczyszczenia pyłem PM2,5, PM10 i benzo(a)pirenem, pod kątem pozostałych zanieczyszczeń natomiast do klasy A.

Klasa strefy jest określana na podstawie stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych daną substancją. W rezultacie, nawet niezbyt rozległy obszar przekroczeń wartości normatywnych będzie miał wpływ na wynik klasyfikacji całej strefy o dużym obszarze. Z tego względu ważne jest podkreślenie faktu, że zaliczenie strefy do klasy C pod względem niektórych substancji nie oznacza złej jakości powietrza na terenie całej strefy – a jest jedynie sygnałem, że na jej terenie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

Oprócz oceny pod kątem ochrony zdrowia badano również jakość powietrza z uwzględnieniem kryteriów dla ochrony roślin. Badania wykonano wyłącznie dla strefy wielkopolskiej, określając stężenie zanieczyszczeń: ozonem, dwutlenkiem siarki i tlenkami azotu do klasy A.

Klimat akustyczny

Największych emisje hałasu na obszarze gminy Swarzędz dotyczą drogi krajowej nr 92 oraz linii kolejowych nr 3 relacji Warszawa Zachodnia – Kunowice oraz nr 353 relacji Poznań Wschód – Żelieznodorożnyj.

W 2010 r. przeprowadzono badania hałasu na drogach krajowych nr 92 i 5 (obecnie droga wojewódzka nr 194). W gminie Swarzędz zlokalizowano w sumie 5 punktów pomiarowych (trzy dla DK nr 92 i dwa dla DK nr 5). Punkty pomiarowe sytuowano w odległości 10 m i 20 m od krawędzi jezdni. Przy założeniu dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dziennej 61 dB i w porze nocnej 56 dB, we wszystkich badanych punktach, niezależnie od pory i odległości od

punktu pomiarowego, przekroczone zostały limity hałasu (od 6,4 do 13,3 dB w porze dziennej oraz od 9,8 do 14,6 dB w porze nocnej).

Tab. 2. Wyniki pomiarów poziomu hałasu kolejowego w roku 2008 – pora dzienna

Nr linii/ km	Lokalizacja punktu pomiarowego	Odległość od źródła hałasu		Rodzaj zabudowy (dop. poziom hałasu w dB)	Poziom hałasu w dB	Natężenie ruchu pociągów	Maks. prędkość ruchu pociągów
		punktu pomiaru	zabudowy				
003/ 280.750	Kostrzyn Wlkp., ul. Żeromskiego 1	100- 107,4	100	mieszkaniowa jednorodzinna (55)	58,3+/- 2,46	71	87
353/ 3.600	Bogucin, gm. Swarzędz ul. Jodłowa 15	100- 103,2	100	mieszkaniowo- usługowa (60)	51,3+/- 2,05	34	100
353/ 7.100	Kobylnica, ul. Poznańska 185	50-56,4	50	mieszkaniowa jednorodzinna (55)	58,3+/- 2,51	34	93
353/ 8.600	Kobylnica, ul. Kręta 38	106,4- 109,6	100	mieszkaniowo- usługowa (60)	51,4+/- 2,63	60	78
353/ 8.200	Kobylnica, ul. Poznańska 50	56,4- 59,6	50	szkoła (55)	56,3+/- 2,29	60	78

Źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2008

Tab. 3. Wyniki pomiarów poziomu hałasu kolejowego w roku 2008 – pora nocna

Nr linii/ km	Lokalizacja punktu pomiarowego	Odległość od źródła hałasu		Rodzaj zabudowy (dop. poziom hałasu w dB)	Poziom hałasu w dB	Natężenie ruchu pociągów	Maks. prędkość ruchu pociągów
		punktu pomiaru	zabudowy				
003/ 280.750	Kostrzyn Wlkp., ul. Żeromskiego 1	100- 107,4	100	mieszkaniowa jednorodzinna (50)	58,2+/- 2,66	23	87
353/ 3.600	Bogucin, gm. Swarzędz ul. Jodłowa 15	100- 103,2	100	mieszkaniowo- usługowa (50)	47,0+/- 2,05	6	100
353/ 7.100	Kobylnica, ul. Poznańska 185	50-56,4	50	mieszkaniowa jednorodzinna (50)	53,9+/- 2,46	6	93
353/ 8.600	Kobylnica, ul. Kręta 38	106,4- 109,6	100	mieszkaniowo- usługowa (50)	49,5+/- 2,71	18	74
353/ 8.200	Kobylnica, ul. Poznańska 50	56,4- 59,6	50	szkoła (50)	54,3+/- 2,52	18	74

Źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2008

Według opracowania ekofizjograficznego dla terenu gminy Swarzędz dla drogi krajowej nr 92 na odcinku Poznań-Kostrzyn zasięg izofony 60 dB w porze dziennej wynosi 110-150 m, a zasięg izofony 50 dB w porze nocnej – powyżej 165 m.

W 2008 r. wykonano badania poziomu hałasu kolejowego m.in. na liniach kolejowych

nr 3 i 353 (Tab. 2 i 3). W gminie Swarzędz badano jedynie tą drugą linię (4 punkty pomiarowe), dlatego wyniki badań dla linii nr 3 podano z sąsiedniej gminy. Wyniki pomiarów pokazują przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w dwóch punktach pomiarowych w porze nocnej.

Wody powierzchniowe i podziemne

Głównym elementem układu hydrograficznego gminy są rzeki Cybina, Główna i Michałówka, uzupełniane przez sieć cieków. Teren gminy w całości przynależy do dorzecza Warty, dlatego działy wodne wyznaczone dla dopływów Warty należą głównie do III i IV rzędu. Wszystkie rzeki gminy są dopływami Warty. Gmina Swarzędz znajduje się w obszarze dorzecza Odry. Zgodnie z zapisami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza została przeprowadzona analiza, której celem była identyfikacja znaczących oddziaływań antropogenicznych na wody, ocena wpływu działalności człowieka na środowisko wodne. Wykorzystano do tego celu m.in. dane gromadzone w jednostkach administracyjnych w zakresie użytkowania wód, w tym pobory wody, zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, wielkość nawożenia, hodowlę zwierząt. Ponadto zostały wzięte pod uwagę dane z monitoringu wód w zakresie poszczególnych wskaźników fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Wśród zaobserwowanych rodzajów presji na obszarze dorzecza Odry można wskazać:

- punktowe źródła zanieczyszczeń: zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, działalność górniczą, składowiska odpadów, przypadkowe skażenia środowiska gruntowo-wodnego (zidentyfikowane zagrożenia nadzwyczajne – wg raportów o stanie środowiska WIOŚ),
- zanieczyszczenia obszarowe: działalność rolnicza, zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych, zrzuty ścieków komunalnych z terenów nieobjętych kanalizacją, oddziaływania wywierane na ilościowy stan wód – pobory wód powierzchniowych i podziemnych.

Największym zbiornikiem wodnym w gminie jest jezioro Swarzędzkie, przez które przepływa rzeka Cybina. Znajduje się ono w zachodniej części gminy w mieście Swarzędz. Pozostałymi większymi zbiornikami wodnymi są: jezioro Uzarzewskie (na rzece Cybinie) i część zbiornika Kowalskie (na rzece Główniej).

Gmina Swarzędz zlokalizowana jest w ramach Jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr PLGW600060. Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967) wskazuje, iż przedmiotowa JCWPd charakteryzuje się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz niezagrożona jest osiągnięciem celów środowiskowych, którymi są utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego. Aktualny podział obowiązuje do 2021 r.

Zasoby wód podziemnych w rejonie gminy Swarzędz należą do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 143 Subzbiornik Inowrocław-Gniezno oraz GZWP nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska.

Powietrze i klimat

Na stan sanitarny gminy rzutuje emisja punktowa z zakładów produkcyjnych, liniowa - ruch komunikacyjny (tereny w sąsiedztwie dróg a w szczególności drogi krajowej nr 92) i powierzchniowa - powodowana przez zanieczyszczenia energetyczne (komunalne)

pochodzące ze spalania paliw w lokalnych kotłowniach, piecach i paleniskach domowych oraz ewentualne emisje zanieczyszczeń z uprzemysłowionych terenów sąsiednich (m. Poznań). Dominującymi na terenie województwa wiatrami są wiatry zachodnie, a zatem zanieczyszczenia emitowane z Poznania będą rozprzestrzeniać się w kierunku gminy Swarzędz.

W 2020 roku przeprowadzono ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim, uwzględniając kryteria odnoszące się do ochrony zdrowia oraz ochrony roślin. Dla gminy Swarzędz nastąpiło przekroczenie norm w zakresie ochrony zdrowia dla PM₁₀, PM_{2.5}, BaP, O₃ oraz w zakresie ochrony roślin dla O₃ względem poziomu celu długoterminowego (Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2020 – WIOŚ Poznań).

Na obszarze gminy przeważają wiatry zachodnie. Amplituda temperatur jest mniejsza niż we wschodniej części kraju z powodu większego wpływu klimatu morskiego. Średnia miesięczna temperatura powietrza wynosi 7,7°C. Roczna suma opadów wynosi około 500 mm. Maksymalne opady występują w okresie letnim, a minimalne przypadają na wrzesień oraz kwiecień. Długość okresu wegetacyjnego wynosi około 220 dni.

Obszary chronione na podstawie przepisów szczególnych

Na obszarze gminy występują formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:

- Obszar chronionego krajobrazu Dolina Cybiny w Poznaniu;
- Obszar Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038.

Ponadto obszar gminy znajduje się w granicach otuliny Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka. Na obszarze gminy zlokalizowane są również pomniki przyrody.

5. Charakterystyka, analiza i ocena stanu środowiska na terenie objętym opracowaniem

Projekt planu obejmuje obszar na terenie obrębów: Uzarzewo, Kobylnica, Uzarzewo-Katarzynki, o łącznej powierzchni ca. 183 ha.

Obszar objęty planem pokrywają w większości tereny biologicznie czynne: zadrzewione i zakrzewione, lasy oraz tereny upraw rolnych. Przedmiotowy teren został już częściowo zagospodarowany poprzez zabudowę usługową oraz zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Przez obszar objęty planem przepływa rzeka Cybina. Obszar sąsiaduje bezpośrednio z terenami lasów, terenami biologicznie czynnymi oraz terenami upraw rolnych. Ponadto w sąsiedztwie znajduje się zabudowa mieszkaniowa. Obszar opracowania od strony zachodniej graniczy bezpośrednio z zbiornikami wód powierzchniowych śródlądowych.

Na obszarze planu brak jest udokumentowanych złóż surowców naturalnych, występują natomiast Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław-Gniezno” oraz Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”, a także obszar zagrożony osuwaniem się mas ziemnych nr 30-21-165-T13.

W trakcie wizji lokalnej wykazano, iż brak jest oddziaływań i przekroczeń poziomów zanieczyszczeń. W wyniku przekształceń wynikających z uchwalenia planu mogłyby wystąpić zagrożenia zanieczyszczeniami związanymi z funkcjonowaniem terenów zabudowy mieszkaniowej.

Na obszarze planu brak jest jakichkolwiek znaczących źródeł zanieczyszczenia powietrza oraz hałasu, występują również forma ochrony przyrody - Obszar Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038.

Ryc. 3. Lokalizacja obszaru na ortofotomapie

Źródło: geoportal.gov.pl

Ryc. 4. Istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

Źródło: dokumentacja fotograficzna

Ryc. 5. Istniejący zbiornik wód powierzchniowych śródlądowych

Źródło: dokumentacja fotograficzna

5.1. Potencjalne zmiany zagospodarowania oraz stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Po dokładnej analizie i ocenie aktualnego stanu środowiska przyrodniczego na analizowanym obszarze stwierdzono, iż powstanie nowego zainwestowania nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, a zaniechanie realizacji projektu planu uniemożliwi dalszy rozwój regionu. Przekształcenie terenu związane z realizacją zapisów planu spowoduje w sposób pośredni zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i naruszenie istniejących siedlisk przyrodniczych roślin, jest to jednak niewspółmiernie mniejsza szkoda niż w przypadku większej swobody prawnej, która może doprowadzić do niepożądanego zmiany zagospodarowania terenu. Dodatkowo tereny lasów zgodnie z ustaleniami planu zostaną zachowane.

Zaniechanie realizacji projektu planu spowoduje, że lokalizacja nowej zabudowy prowadzona będzie częściowo w oparciu o obecnie obowiązujące przepisy, które nie zawierają odpowiednich zapisów chroniących środowisko przyrodnicze, a częściowo w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy, które nie stanowią skutecznego narzędzia umożliwiającego kształtowanie ładu przestrzennego (przynoszą negatywne skutki w skali lokalnej). Realizacja inwestycji w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy równoznaczna jest z brakiem z góry określonych ram dotyczących intensywności, parametrów i form zabudowy. Istnieje zatem zagrożenie, że tereny przeznaczone pod nową zabudowę zostaną zbyt intensywnie lub chaotycznie zainwestowane. Istnieje także ryzyko wprowadzenia na omawiany obszar funkcji niezgodnych z jego charakterem i generujących dla otoczenia zbyt dużo negatywnych oddziaływań.

Dodatkowo brak realizacji ustaleń projektu planu miejscowego może przyczynić się do wprowadzenia chaosu przestrzennego oraz powstania konfliktów pomiędzy potrzebami ochrony środowiska, a potrzebami rozwoju gospodarczego.

Tereny leśne są szczególnie wrażliwe na niekorzystny wpływ nieuporządkowanego

zagospodarowania, w związku z tym niezwykle istotne jest wprowadzenie w planie szczegółowych nakazów i zakazów dotyczących gabarytów zabudowy oraz ochrony środowiska. Uporządkowanie pozwoli na zrównoważony rozwój i na zachowanie walorów terenu oraz stworzy komfortowe warunki życia mieszkańców gminy.

Brak tego typu zapisów może wiązać się z konsekwencjami w postaci zanieczyszczenia wód gruntowych poprzez niewłaściwe odprowadzanie ścieków lub wprowadzenie ogrzewania powodującego znaczną emisję szkodliwych substancji do atmosfery.

Ocenę tendencji zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanej planu można rozważać wariantowo.

I wariant – gdy nie nastąpi żadne zainwestowanie, teren nie zostanie zagospodarowany, pozostanie w aktualnym użytkowaniu – zmiany można ocenić jako korzystne, ze względu na pozostawienie istniejącego stanu środowiska.

II wariant – gdy zmiana planu nie zostanie uchwalona, zmiany można ocenić jako niekorzystne, ze względu m.in. na możliwą realizację ogrodzeń pełnych i utrudnioną migrację zwierząt.

Biorąc pod uwagę istniejącą infrastrukturę, cele rozwoju zawarte w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz wskazanie dla omawianego terenu poszczególnych funkcji jest właściwe.

Aktualne zagospodarowanie terenu oraz stan poszczególnych elementów środowiska charakteryzuje się połowicznie pośrednim stopniem przekształcenia cech naturalnych, ze względu na istniejące rolnicze zagospodarowanie terenu. Należy jednak dodać, że co najmniej połowę obszaru opracowania stanowi Obszar Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038, która charakteryzuje się minimalnym stopniem przekształcenia cech naturalnych.

5.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Nie prognozuje się wystąpienia na nich znaczącego negatywnego oddziaływania, gdyż w planie zastosowano zapisy mające na celu minimalizację negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym dotyczące zakazu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz pozostałe ustalenia ochrony środowiska przyrodniczego lub mające na to środowisko pośredni i bezpośredni wpływ.

W trakcie wizji lokalnej wykazano, iż brak jest oddziaływań i przekroczeń poziomów zanieczyszczeń związanych z funkcjonowaniem obiektów zlokalizowanych w sąsiedztwie. W związku z powyższym, brak jest na danym terenie obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem wynikającym z ustaleń projektu planu.

Rzeźba terenu, gleby

Mapa hipsometryczna dla obszaru opracowania obrazuje znaczące obniżenie terenu stanowiące teren Doliny Cybiny. Planowana zabudowa położona jest na terenie usytuowanym wyżej n.p.m., poza obszarem ww. doliny. Teren opracowania przecina również obszar zagrożony osuwaniem się mas ziemnych nr 30-21-165-T13, który częściowo przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową oraz usługową.

Ryc. 6 Lokalizacja obszaru na mapie hipsometrycznej

Źródło: geoportal.gov.pl

Wody podziemne i powierzchniowe

Na analizowanym obszarze można spodziewać się przede wszystkim wystąpienia zanieczyszczeń związanych z działalnością człowieka (w tym przede wszystkim zabudową mieszkaniową) lub ze spływu zanieczyszczeń z sąsiadujących terenów zurbanizowanych. Przez obszar opracowania przepływa rzeka Cybina, stanowią Obszar Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”. Na obszarze opracowania wyznaczona dwa istniejące ujęcia wód wraz ze strefami ich bezpośredniej ochrony.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr PLGW600060, której stan ilościowy oraz chemiczny oceniono na dobry (2020 r.). W związku z powyższym dla ww. JCWPd ustalono cele tj. utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód, a ich osiągnięcie jest niezagrożone. Realizacja projektu planu nie wpłynie na nieosiągnięcie ww. celów.

Obszar objęty opracowaniem należy do JCWP RW600017185899 – Cybina. Zgodnie z oceną stanu jednolitych części wód za lata 2014-2019, przeprowadzoną przez GIOŚ JCWP Cybina (punkt pomiarowo-kontrolny Cybina - Poznań, ul. Wiankowa) charakteryzują się stanem poniżej dobrego w zakresie stanu chemicznego, natomiast ogólny stan wód oceniono jako zły. Dla elementów biologicznych, hydromorfologicznych oraz fizykochemicznych nie przeprowadzono badań

Jakość powietrza atmosferycznego

Na obszarze planu brak jest jakichkolwiek znacznych zanieczyszczeń powietrza. Brak jest jednak jakichkolwiek badań dotyczących jakości powietrza atmosferycznego na analizowanych terenach.

Hałas i pola elektromagnetyczne

Podczas wizji terenowej nie przeprowadzono żadnych badań akustycznych na obszarach objętych opracowaniem, jednak nie stwierdzono występowania znacznego negatywnego oddziaływania akustycznego.

5.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Na obszarze planu nie zidentyfikowano bardzo znaczących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, poza ewentualnymi zanieczyszczeniami z terenów zurbanizowanych oraz terenów komunikacyjnych. Są to jednak zanieczyszczenia potencjalne i nie ma udokumentowanych negatywnych oddziaływań wynikających z dotychczasowego użytkowania terenów.

Na obszarze objętym planem znajduje się forma ochrony przyrody ustanowiona na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - Obszar Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038. Nie prognozuje się wystąpienia negatywnego oddziaływania skutków realizacji planu na obszary chronione.

Istotnymi problemami ochrony środowiska są:

- uwzględnienie dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów zabudowy mieszkaniowej;
- uwzględnienie problemów rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej;
- gospodarka odpadami.

6. Przewidywane oddziaływanie na środowisko i jego elementy

Każda ingerencja człowieka w środowisko niesie za sobą konsekwencje i oddziaływanie na przyrodę, zarówno pozytywne, jak i negatywne. Zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju ingerencja ta powinna się odbywać z poszanowaniem dla środowiska naturalnego, zachowaniem równowagi przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.

W projekcie planu określono definicję działalności nieuciążliwej – należy przez to rozumieć usługową lub produkcyjną działalność gospodarczą, której negatywne oddziaływanie nie wykracza poza działkę budowlaną na terenie której działalność jest prowadzona, mającą na celu zaspokojenie potrzeb ludności.

Poprzez „uciążliwość” należy rozumieć wszelkie skutki wynikające z prowadzonej działalności, które mogłyby mieć negatywny wpływ na otaczające je środowisko i jego elementy. Poprzez „potrzeby ludności” należy rozumieć wszelkie potrzeby niezbędne do życia człowiekowi np. pożywienie.

6.1. Wpływ na różnorodność biologiczną, faunę i florę

Każda inwestycja, polegająca na budowie, rozbudowie, utwardzeniu terenu lub zmianie jego zagospodarowania może negatywnie wpłynąć na różnorodność biologiczną danego obszaru.

Ustawa o ochronie przyrody określa, że w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego muszą być uwzględnione cele ochrony przyrody. Wśród nich do najbardziej istotnych należą:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni oraz zadrzewień.

Obszar planu obejmuje Obszar Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038, który charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem siedliskowym, wpływającym na wysoką różnorodność fitocenotyczną. Ustalenia planu zakładają pozostawienie tych terenów w niezmienionej dotychczas formie. W trakcie badań nad waloryzacją przyrodniczą doliny w 2004 r. stwierdzono występowanie aż 85 zespołów roślinnych, rozmieszczonych mozaikowo w samej dolinie i na jej obrzeżach. Najlepiej wykształcone są podmokłe zbiorowiska zaroślowe i leśne, do których należą: zarośla łozowe (*Salicetum cinereae*), ols porzeczkowy (*Carici elongatae-Alnetum*) i łęg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum*). Pospolicie występują także liczne zbiorowiska roślinności wodnej i bagiennej, ale częste są również zespoły muraw kserotermicznych i napiaskowych oraz ciepłolubnych ziółorośli, rozwijających się na skarpach doliny oraz wyniesieniach w obrębie jej dna. W dolinie Cybiny występuje 770 gatunków dziko rosnących roślin. Dolina Cybiny od dawna była intensywnie użytkowana. Największy wpływ na skład gatunkowy miejscowej flory miało i nadal posiada rolnictwo, osadnictwo, a od Swarzędza w stronę Warty także urbanizacja. Duża różnorodność i mozaikowość siedlisk sprzyja także bardzo dużemu zróżnicowaniu zwierząt z większości grup systematycznych oraz ich zbiorowisk. Obszar doliny Cybiny należy do niezwykle cennych z przyrodniczego punktu widzenia. Decyduje o tym duża różnorodność i mozaikowe rozmieszczenie siedlisk, co sprzyja dużemu bogactwu gatunkowemu roślin i zwierząt oraz ich zbiorowisk. Spośród siedlisk wymienionych w Załączniku I do Dyrektywy Siedliskowej UE na obszarze tym występuje aż 12, z czego przynajmniej 4 należy do bardzo dobrze wykształconych. Zajmują one dość duże powierzchnie i co bardzo charakterystyczne - nie są to powierzchnie jednolite, lecz rozmieszczone mozaikowo, wykazujące dużą zmienność w poszczególnych miejscach występowania wzdłuż doliny. Najlepiej wykształcone siedliska to: 3150 - starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, 6510 - niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie, 91E0 - lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, 91F0 - łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe. Z Załącznika II Dyrektywy siedliskowej stwierdzono występowanie 2 gatunków ssaków (bóbr i wydra), jednego gatunku ryby (róžanka) oraz dwu gatunków płazów - kumak nizinny i traszka grzebieniasta. Kumak znajduje tu szczególnie dogodne warunki występowania, tworząc liczną populację. Oprócz gatunków wymienionych w dyrektywach ptasiej i siedliskowej w dolinie Cybiny występuje wiele gatunków prawnie chronionych w Polsce. Występuje tu 18 gatunków zwierząt chronionych oraz 9 gatunków roślin pod ochroną ścisłą i 12 pod ochroną częściową. Stwierdzono również występowanie wielu gatunków roślin i zwierząt a także zbiorowisk roślinnych zagrożonych w skali kraju i/lub regionu (Gołdyn i in. 2005 a i b). W dolinie stwierdzono występowanie bardzo dużej różnorodności ptaków, wśród których aż 31 wymienionych jest w Załączniku I do Dyrektywy Ptasiej. Dziesięć z nich występuje licznie na terenie doliny, tworząc stabilne populacje (trzcinniczek, perkoz dwuczuby, brzegówka, kokoszka, brzęczka, perkozek, głowienka, bączek, błotniak stawowy i wodnik). Wśród ptaków, oprócz 12 wymienionych na liście UE stwierdzono występowanie 109 dalszych gatunków, z których 105 podlega ochronie ścisłej i 4 częściowej. Zbliżony do liniowego kształt obszaru oraz sąsiedztwo innych terenów chronionych sprawia, że pełni on ważną rolę korytarza ekologicznego, umożliwiającego migrację zwierząt i roślin, zapewniając ciągłość ich występowania i możliwość wymiany puli genowej.

Pismem nr iWPN-II.610.103.2020.MO Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu poinformował, iż: „Zgodnie z informacjami zawartymi w Standardowym Formularzu Danych (SDF znajdującym się na stronie internetowej <http://www.natura2000.gdos.gov.pl> – data

dostępu 21.10.2020 r.) przedmiotami ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Cybiny PLH300038 są następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek, 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Przedmiotami ochrony obszaru są również następujące gatunki zwierząt: kumak nizinny *Bombina bombina*, bóbr europejski *Castor fiber*; wydra *Lutra lutra*, różanka *Rhodeus amarus*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*, poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*.

Dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 1820 ze zm.).

Z ekspertyzy przyrodniczej wykonanej na potrzeby planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Gołdyn i in., Poznań 2012 r.), ekspertyz wynikających z planu zadań ochronnych dla ww. obszaru: „Rozpoznanie występowania oraz ocena stanu zachowania siedlisk przyrodniczych 2330, 3270, 6120, 6210, 6430, 6510, 7140, 91E0, 91F0, 9130, 9170 na obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038” (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2017 r.), „Ocena stanu ochrony bobra europejskiego i wydry w obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038” (Roman Wąsala, 2017 r.) oraz zaktualizowanych przez RDOŚ w Poznaniu danych z 2018 r. wynika, że na terenie przedmiotowego planu znajdują się siedliska przyrodnicze: 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*), które stanowią przedmioty ochrony ww. obszaru. Ponadto na podstawie inwentaryzacji populacji kumaka nizinnego *Bombina bombina* w obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (EMPEKO S.A., 2015 r.) oraz inwentaryzacji populacji poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior* oraz poczwarówki jajowatej *Vertigo moulinsiana* (FRUGILE – Poznań, 31.08.2016), stwierdzono występowanie gatunków stanowiących przedmioty ochrony ww. obszaru, tj. kumaka nizinnego *Bombina bombina*, poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior* oraz poczwarówki jajowatej *Vertigo moulinsiana*.

Kumak nizinny jest gatunkiem preferującym ciepłe i płytkie zbiorniki wodne o bogatej roślinności: starorzecza, zalewane łąki, stawy rybne, małe jeziora i oczka wodne, gliniarki, żwirownie, rowy melioracyjne. Unika wody płynącej oraz zimnych i głębokich jezior. Płazy te

mogą się rozmnażać nawet w niewielkich zbiornikach wodnych, jeżeli nie są one pokryte rzęsą odcinającą dostęp światła, a presja drapieżników nie jest zbyt wielka. Przeobrażone kumaczki przebywają na pływaczach, toteż zbiorniki o stromych brzegach są dla niego nieodpowiednie. [W:] Herbich J. (red.) Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 6: 298-302.

Poczwarówka jajowata należy do ślimaków otwartych siedlisk lądowych, bardzo wilgotnych i podmokłych, o podłożu wapiennym. Zamieszkuje tereny porośnięte roślinnością szuwarową, trzcinowiska, turzycowiska na brzegach rzek i jezior. Siedliska poczwarówki jajowatej zalicza się do zasadowych torfowisk niskich (...) Gatunek określa się jako zależny od ochrony siedlisk, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymania wysokiego poziomu wód gruntowych. [GIOŚ.1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Mięczaki. Cz. 2. Warszawa 2015, s. 463-481].

Poczwarówka zwężona jest gatunkiem wapeniolubnym, opisywanym, w zależności od lokalizacji geograficznej, z różnych typów siedlisk. Są to obszary podmokłe, otwarte, o różnym pochodzeniu, od wilgotnych łąk, młak, brzegów jezior i torfowisk węglanowych i ziołorośli z wierzbówką (*Filipendula* sp.), aż po zagłębienia międzywymowe, brzegi słonych nadmorskich bagien i nadmorskie łąki, głązowiska na podmokłym podłożu czy szczeliny w krasowych chodnikach wapiennych (...) Stosunkowo często zajmuje siedliska w strefie ekotonu między łąkami, a zabagnieniami czy torfowiskami albo brzegi wód. [GIOŚ.1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Mięczaki. Cz. 2. Warszawa 2015, s. 482-503].

W dokumentacji pt. „Inwentaryzacja populacji kumaka nizinnego *Bombina bombina* w obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038” (EMPEKO S.A., 2015 r.) podano, że stan ochrony kumaka nizinnego *Bombina bombina*, w obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny oceniono jako właściwy (FV). Natomiast w dokumentacjach dotyczących populacji poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior* oraz poczwarówki jajowatej *Vertigo moulinsiana* (FRUGILE – Poznań, 31.08.2016), stan ochrony poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior*, w obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny oceniono jako niezadowalający (U1), a stan ochrony poczwarówki jajowatej *Vertigo moulinsiana*, w obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny oceniono jako zły (U2).

Siedliska przyrodnicze 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), to naturalne, hydrofilne, trwałe zbiorowiska ziołoroślowe w górach i na pogórzu (klasa *Betulo-Adenostyletea*) oraz nitrofilne, okrajkowe zbiorowiska ziół i pnączy wzdłuż cieków wodnych na niżu (klasa *Galio-Urticenea*). [W:] Herbich J. (red.) Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 3: 171-184.

W ekspertyzie przyrodniczej wykonanej na potrzeby planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Gołdyn i in., Poznań 2012 r.) stan ochrony siedliska przyrodniczego 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) oceniono jako niezadowalający (U1). Jednocześnie z ekspertyzy „Rozpoznanie występowania oraz ocena stanu zachowania siedlisk przyrodniczych 2330, 3270, 6120, 6210, 6430, 6510, 7140, 91E0, 91F0, 9130, 9170 na obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038” Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2017 r. wynika, że w granicach projektu planu znajdującego się na fragmencie działki nr 15/3 obręb Uzarzewo,

stan ochrony siedliska przyrodniczego 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) oceniono jako niezadowolający (U1).

W ww. ekspertyzie wskazano także, że przedmiotowe siedlisko zlokalizowane w granicach projektu planu wykształciło się wzdłuż niewielkiego cieku i od zachodu graniczy z łągiem jesionowo-olszowym, od północy z intensywnie użytkowaną łąką świeżą. Północno-zachodnie i południowo-wschodnie fragmenty siedliska, otacza szuwar trzcinowy.

Siedliska przyrodnicze 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) to antropogeniczne, niżowe i górskie, wysokoproduktywne, bogate florystycznie łąki świeże, użytkowane kośnie. Siedliska te powstały w wyniku wycięcia lasów liściastych i zagospodarowania tych terenów jako łąki kośne. Koszone są zwykle dwa razy w roku oraz umiarkowanie nawożone. Najczęściej występują poza dolinami rzecznyymi. Nieraz spotyka się je w dolinach, ale wówczas porastają gleby odwadniane lub znajdują się poza zasięgiem wylewów rzeki. Ochrona tych siedlisk polega na zachowaniu różnorodności florystycznej łąk świeżych w wyniku stosowania dotychczasowych (ekstensywnych) form gospodarowania, odtwarzaniu zniszczonych łąk poprzez powrót do tradycyjnych metod gospodarowania, konserwacji zbiorowisk łąk świeżych polegającej na koszeniu i umiarkowanym ich nawożeniu. [W:] Herbich J. (red.) Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 3: 192-211.

Stan ochrony płatu siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) w granicach projektu planu znajdującego się na fragmentach działek nr 404, 405, 406, 407/2 obręb Kobylnica, w ekspertyzie „Rozpoznanie występowania oraz ocena stanu zachowania siedlisk przyrodniczych 2330, 3270, 6120, 6210, 6430, 6510, 7140, 91E0, 91F0, 9130, 9170 na obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038” (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2017 r.) oceniono jako zły (U2).

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych, siedlisko przyrodnicze 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) na terenie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Cybiny PLH300038, zajmuje powierzchnię ok. 62,56 ha. Zgodnie z obecnym stanem wiedzy rzeczywista powierzchnia tego siedliska na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny wynosi ok. 18,14 ha.

Zgodnie z planem zadań ochronnych ustanowionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 1820 ze zm.), zagrożeniami istniejącymi dla siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) są: zaniechanie koszenia i wypasu, erozja gleby, nadmierne nawodnienie siedliska, sukcesja zbiorowisk krzewiastych oraz wkraczanie drzew, ekspansja nitrofilnych i ruderalnych ziołorośli, nagromadzenie martwej materii organicznej, eutrofizacja środowiska. Do zagrożeń potencjalnych dla ww. siedliska należy wkraczanie gatunków obcych, inwazyjnych.

Siedliska przyrodnicze 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe obejmują nadrzeczne lasy: olszynki olszy szarej, olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Występują one w całej Polsce, przy czym miejscami są reprezentowane przez rozmaite podtypy. Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzecznyymi,

o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Zgodnie z definicją należy tu kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów, a mianowicie od jesionowo-olszowych na obszarach śródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, górskie olszyny olszy szarej, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami (...) Biotopy omawianej grupy mają wysoką wartość przyrodniczą. Jako podstawowy element nadrzecznych krajobrazów roślinnych mają wpływ na retencję wód i funkcjonowanie korytarzy ekologicznych sieci hydrograficznej. Wszystkie odznaczają się ponadprzeciętnym bogactwem związanej z nimi flory i fauny. [W:] Herbich J. (red.) Lasy i bory. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 5: 203-241.

W ekspertyzie przyrodniczej wykonanej na potrzeby planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Gołdyn i in., Poznań 2012 r.) stan ochrony siedliska przyrodniczego 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe oceniono jako niezadowalający (U1). Stan ochrony płatu siedliska przyrodniczego 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe znajdującego się na działkach o nr ewid. 15/3 i 14/3 obręb Uzarzewo, leżących na obszarze objętym projektem planu, w ekspertyzie „Rozpoznanie występowania oraz ocena stanu zachowania siedlisk przyrodniczych 2330, 3270, 6120, 6210, 6430, 6510, 7140, 91E0, 91F0, 9130, 9170 na obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038” (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2017 r.) oceniono jako zły (U2).

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych, siedlisko przyrodnicze 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe na terenie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Cybiny PLH300038, zajmuje powierzchnię ok. 156,64 ha. Z ekspertyzy przyrodniczej wykonanej na potrzeby planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Gołdyn i in., Poznań 2012 r.) areał siedliska oszacowano na 109,34 ha. Natomiast zgodnie z obecnym stanem wiedzy rzeczywista powierzchnia siedliska na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny wynosi ok. 33 ha.

Zgodnie z planem zadań ochronnych ustanowionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 1820 ze zm.), zagrożeniami istniejącymi dla siedliska przyrodniczego 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe są: udział w drzewostanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie pochodzących z dawnych nasadzeń, przesuszanie siedliska przejawiające się zanikiem gatunków diagnostycznych, występowanie obcych gatunków inwazyjnych, m.in. niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*, uczepu amerykańskiego *Bidens frondosa*, nawłoci kanadyjskiej *Solidago canadensis*, nawłoci olbrzymiej *Solidago gigantea* oraz klonu jesionolistnego *Acer negundo*, nadmierna penetracja siedliska przez ludzi. Zagrożeń potencjalnych dla ww. siedliska nie zidentyfikowano.

Siedlisko przyrodnicze 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) obejmuje wilgotne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, związane z siedliskami okazjonalnie zalewanymi wodami rzecznyymi lub pozostającymi pod wpływem okresowych spływów wód

powierzchniowych albo ruchomych wód gruntowych. Zdecydowana większość potencjalnych siedlisk łągów wiązowo-jesionowych została w przeszłości odlesiona i dziś są one zajęte przez ekosystemy półnaturalne. Nawet zniekształcone fragmenty lasów łągowych należą do cennych i nieczęstych elementów przyrody. Zagrożenie dla tego siedliska stanowi wycinka drzewostanu oraz zmiana warunków siedliskowych. Ograniczenie zalewów, przesuszenie i w konsekwencji gładowanie zagraża zniszczeniem łąkowej specyfiki siedliska. Również regulacja rzek i budowa zbiorników zaporowych zmieniają warunki siedliskowe lasów łągowych i prowadzą do ich zniszczenia lub przynajmniej głębokiej degeneracji [W:] Herbich J. (red.) Lasy i bory. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 5: 242-258.

W ekspertyzie przyrodniczej wykonanej na potrzeby planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Gołdyn i in., Poznań 2012 r.) stan ochrony siedliska przyrodniczego 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum) obejmuje wilgotne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe oceniono jako niezadowalający (U1). Natomiast stan ochrony siedliska przyrodniczego 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum) zgodnie z dokumentacją wynikającą z planu zadań ochronnych, tj. ekspertyzą „Rozpoznanie występowania oraz ocena stanu zachowania siedlisk przyrodniczych 2330, 3270, 6120, 6210, 6430, 6510, 7140, 91E0, 91F0, 9130, 9170 na obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038” (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2017 r.) oceniono jako zły (U2).

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych, siedlisko przyrodnicze 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum) na terenie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Cybiny PLH300038, zajmuje powierzchnię ok. 45,83 ha.

Zgodnie z planem zadań ochronnych ustanowionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 1820 ze zm.), zagrożeniami istniejącymi dla siedliska przyrodniczego 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum) są: udział w drzewostanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie pochodzących z dawnych nasadzeń, przesuszanie siedliska przejawiające się zanikiem gatunków diagnostycznych, występowanie obcych gatunków inwazyjnych m.in. niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*, orzecha włoskiego *Juglans regia*, dębu czerwonego *Quercus rubra*, klonu srebrzystego *Acer saccharinum*, klonu jesionolistnego *Acer negundo* oraz śliwy domowej *Prunus domestica*, nadmierna penetracja siedliska przez ludzi oraz zaśmiecanie. Potencjalnych zagrożeń dla ww. siedliska nie zidentyfikowano.”.

W projekcie planu w celu ochrony siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) oraz zmniejszenia wpływu antropopresji poprzez lokalizację w sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej (7MN oraz 8MN) ustalono znaczące odsunięcie linii zabudowy od terenu 1Z, a także konieczność realizacji zieleni buforowej, rozumianej jako pasy zieleni złożone z drzew i krzewów, gatunków rodzimych, głównie zimozielonych, o zwartej strukturze, stanowiące strefę przejściową pomiędzy zielenią naturalną, a zielenią przydomową.

Ponadto obszar planu stanowią grunty rolne, które charakteryzują się ubogą florą o charakterze antropogenicznym. Straciły wiele gatunków roślin, które występowały na danym terenie przed działalnością człowieka, a proces sukcesji naturalnej nie odbudował w pełni puli

gatunków roślin, a co za tym idzie również zwierząt na nich występujących. Większość gatunków roślin na nim występujących jest pospolita i występuje na obszarze gminy. Oprócz tego w granicach planu występuje roślinność towarzysząca zabudowie. Brak jest inwentaryzacji gatunków flory i fauny bezpośrednio występujących na danych terenach, dlatego nie jest możliwe określenie dokładnego wpływu na różnorodność biologiczną skutków realizacji projektu planu. Podczas wizji terenowej wstępnie nie stwierdzono występowania żadnych gatunków roślin, grzybów i zwierząt chronionych na obszarach opracowania. W przypadku stwierdzenia ich występowania na podstawie inwentaryzacji wykonanej przed lub podczas etapu budowy danego obiektu budowlanego, będą obowiązywały odpowiednie przepisy prawa regulujące postępowanie w tym zakresie.

W związku z powyższym, uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wpłynie szczególnie negatywnie na różnorodność biologiczną, florę i faunę.

6.2. Wpływ na ludzi

Charakter nowych inwestycji, przy zachowanych wskazaniach i obwarowaniach zawartych w projekcie planu, nie powinien powodować zagrożenia dla zdrowia ludzi. Plan ogranicza lokalizację przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko, dopuszczając wyłącznie inwestycje celu publicznego. Ponadto nakazano, aby oddziaływanie wynikające z przeznaczenia terenu nie powodowało przekroczenia, poza obszarem do którego prowadzący działalność posiada tytuł prawny, standardów jakości środowiska, z wyjątkiem emisji określonych w przepisach odrębnych. Dzięki temu nie zostaną przekroczone żadne dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń w granicach planu.

Plan wprowadza strefę sanitarną istniejącego i projektowanego cmentarza na terenie ZC oraz UKR/ZC, w odległości do 150,0 m od linii rozgraniczającej terenów, na terenie których ustala się m.in. zakaz realizacji studni służących do czerpania wody pitnej i służącej do potrzeb gospodarczych.

Na podstawie wizji terenowej stwierdzono, że natężenie ruchu na drogach sąsiadujących z obszarem opracowania nie jest znaczne. W planie wyznaczono również tereny, należące do odpowiednich typów terenów zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony przed hałasem.

Projektowane zagospodarowanie nie powinno wprowadzać dodatkowych ewentualnych zagrożeń dla zdrowia ludzi na terenach objętych projektem planu oraz na pozostałych w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji jego ustaleń, pod warunkiem bezwzględnego wyegzekwowania wszystkich ustaleń zawartych w planie oraz w prognozie. Potencjalnym źródłem zagrożenia może być zatem niepełna realizacja wytycznych projektu, dotyczących zapewnienia odpowiedniej jakości środowiska na opisywanym terenie.

6.3. Wpływ na wodę

Zasoby wód podziemnych w rejonie obszaru objętego opracowaniem należą do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 143 Subzbiornik Inowrocław-Gniezno oraz częściowo do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska. Teren objęty planem zlokalizowany jest w ramach Jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr PLGW600060. Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967) wskazuje, iż przedmiotowa JCWPd charakteryzuje się dobrym stanem

ilościowym i chemicznym oraz niezagrożona jest osiągnięciem celów środowiskowych, którymi są utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego. Aktualny podział obowiązuje do 2021 r.

Plan zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z dopuszczeniem inwestycji celu publicznego. Z tego powodu nie prognozuje się wystąpienia znaczącego wpływu skutków realizacji planu na wody powierzchniowe. Odpowiednie zapisy dotyczące wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej powinny zminimalizować ewentualny negatywny wpływ na wody powierzchniowe znajdujące się poza granicami planu. Ponadto dla ochrony oraz prawidłowego funkcjonowania wód podziemnych i powierzchniowych w zapisach projektu planu ustalono:

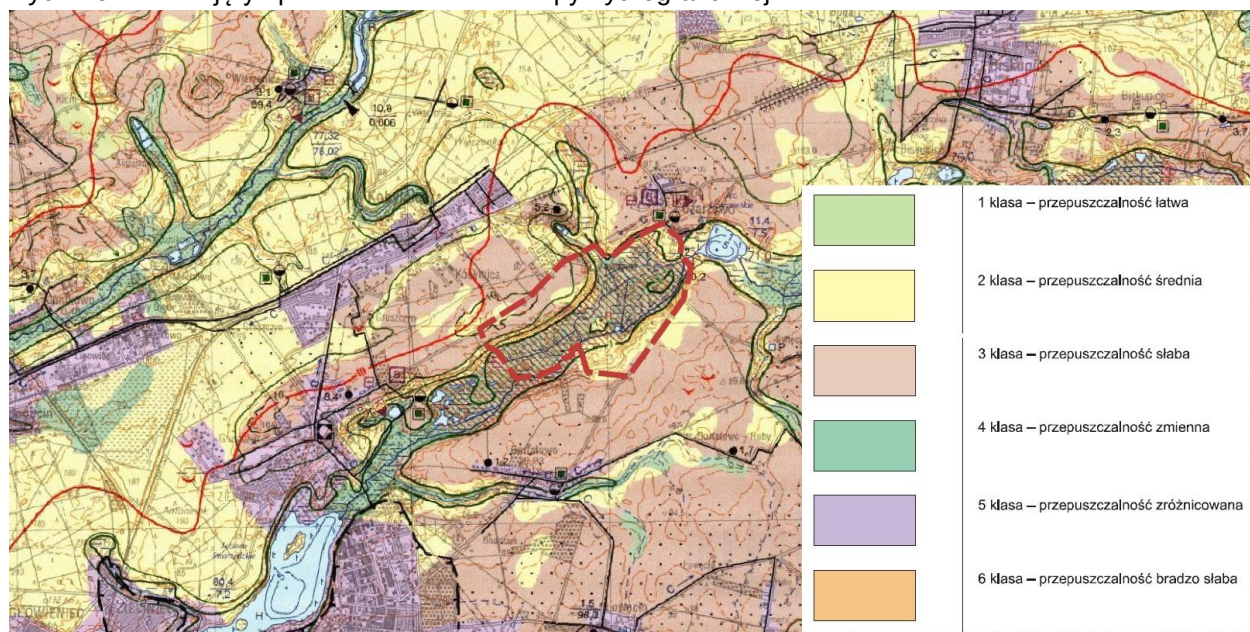
- 1) w zakresie zaopatrzenia w wodę ustala się:
 - a) zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej,
 - b) dopuszczenie realizacji hydrantów przeciwpożarowych;
- 2) w zakresie odprowadzania ścieków komunalnych i przemysłowych ustala się:
 - a) odprowadzanie ścieków komunalnych i przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej,
 - b) dopuszczenie odprowadzania ścieków komunalnych do zbiorników bezodpływowych, do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej,
 - c) dopuszczenie odprowadzania ścieków przemysłowych do zbiorników bezodpływowych, do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej,
 - d) dopuszczenie realizacji przepompowni ścieków komunalnych,
 - e) zakaz odprowadzania ścieków powstałych na obszarze planu do wód powierzchniowych oraz do gruntu;
- 3) w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych ustala się:
 - a) zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach własnej działki budowlanej lub odprowadzanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - b) dopuszczenie gromadzenia nadmiaru wód opadowych i roztopowych w otwartych lub zamkniętych zbiornikach retencyjnych i studniach chłonnych zlokalizowanych w granicach działek budowlanych oraz wykorzystanie ich do celów gospodarczych i przeciwpożarowych;
 - c) odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z utwardzonych powierzchni dróg, parkingów i innych powierzchni: powierzchniowo, na pobocza i skarpy nasypu, do rowów przydrożnych, poprzez drenaż, zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - d) dopuszczenie lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, służących biernej i czynnej ochronie jakości i ilości zasobów wód podziemnych,
 - e) dopuszczenie lokalizacji przepompowni wód opadowych i roztopowych.

Zgodnie z art. 120 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, mogą być ustanawiane obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych. Na obszarach tych obowiązują zakazy, nakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wody w celu ochrony zasobów wód podziemnych lub powierzchniowych przed degradacją określone w art. 140 Prawo wodne. Obszary te, zgodnie z art. 141 ustawy Prawo wodne, ustanawia Wojewoda, w drodze aktu prawa miejscowego, na wniosek Wód Polskich.

Dopuszczenie lokalizacji kondygnacji podziemnych na terenach oznaczonych w planie spowoduje naruszenie warunków gruntowych wód podziemnych, aczkolwiek nie spowoduje to znaczących przekształceń powodujących zagrożenie środowiskowe. Według mapy hydrogeologicznej obszar objęty planem znajduje się na terenie charakteryzującym się średnią i słabą przepuszczalnością. Oddziaływania na środowisko wodne mogą wynikać z prowadzenia prac odwodnieniowych oraz nieprawidłowego odprowadzania wód opadowych, roztopowych lub też ścieków z rejonu budowy. Budowa kondygnacji podziemnych, w zależności od warunków gruntowo-wodnych, a zwłaszcza głębokości zalegania warstwy wodonośnej, spowodować może pewne utrudnienia w ich dotychczasowym przepływie lub zmianę jego reżimu. Dlatego w przypadku realizacji inwestycji budowlanych z kondygnacjami podziemnymi niezbędne może być wykonanie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej z elementami badań hydrogeologicznych. W zależności od wyników tych badań, zwłaszcza w zakresie głębokości i rodzaju zalegania wód gruntowych oraz kierunku ich przepływu, niezbędne może okazać się wskazanie metody odwodnienia terenu inwestycji, która pozwoli na utrzymanie w możliwie niezmienionym stanie warunków wodnych w rejonie inwestycji.

Przy zachowaniu odpowiednich standardów w zakresie szczelności zbiorników bezodpływowych i regularnego opróżniania, nie przewiduje się wystąpienia sytuacji awaryjnych. Ewentualne zdarzenia mogą wystąpić wyłącznie przy nieregularnym opróżnianiu zbiornika i związanym z tym przepełnieniem, jednakże są to sytuacje które mogą zostać szybko naprawione przez wezwanie służb asenizacyjnych. W związku z tym nie przedstawia się rozwiązań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na wody, mogących być rezultatem realizacji indywidualnych rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej.

Ryc. 7 Obszar objęty opracowaniem na tle mapy hydrograficznej

Źródło: <http://maps.geoportal.gov.pl>

W planie wprowadzono nakaz wykonania systemu zapewniającego ciągłość przepływu wód w przypadku przebudowy urządzeń drenarskich, w granicach gruntów odwodnionych

sieciami drenarskimi, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przebudowy ww. urządzeń, przy prawidłowym przeprojektowaniu i przebudowaniu ww. urządzeń.

W projekcie planu w granicach terenów powierzchniowych wód śródlądowych oraz terenów zieleni dopuszczono przeznaczenie uzupełniające w postaci urządzeń wodnych, poprzez które rozumie się urządzenia lub budowle służące do kształtowania zasobów wodnych lub korzystania z tych zasobów, w tym między innymi rowy i kanały, z wyłączeniem stawów rybnych.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 16 pkt 65 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624, z późn. zm.), urządzenia wodne to urządzenia lub budowle służące do kształtowania zasobów wodnych lub korzystania z tych zasobów, w tym:

- a) urządzenia lub budowle piętrzące, przeciwpowodziowe i regulacyjne, a także kanały i rowy,
- b) sztuczne zbiorniki usytuowane na wodach płynących oraz obiekty związane z tymi zbiornikami,
- c) stawy, w szczególności stawy rybne oraz stawy przeznaczone do oczyszczania ścieków albo rekreacji,
- d) obiekty służące do ujmowania wód powierzchniowych oraz wód podziemnych,
- e) obiekty energetyki wodnej,
- f) wyloty urządzeń kanalizacyjnych służące do wprowadzania ścieków do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych oraz wyloty służące do wprowadzania wody do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych,
- g) stałe urządzenia służące do połowu ryb lub do pozyskiwania innych organizmów wodnych,
- h) urządzenia służące do chowu ryb lub innych organizmów wodnych w wodach powierzchniowych,
- i) mury oporowe, bulwary, nabrzeża, mola, pomosty i przystanie,
- j) stałe urządzenia służące do dokonywania przewozów międzybrzegowych.

W dokumentacji „Inwentaryzacja populacji kumaka nizinnego *Bombina bombina* w obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038” (EMPEKO S.A., 2015 r.) wynika, że obecnie na obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny zdecydowaną większość zbiorników stanowią stawy rybne. Ryby należą do najważniejszych drapieżników płazów zjadając jaja, larwy, a także osobniki dorosłe. W związku z powyższym z katalogu urządzeń wodnych dopuszczonych na obszarze opracowania wyłączono stawy.

Projekt planu wyznacza również strefy ochrony bezpośredniej ujęć wód – studni H8, zlokalizowanej na działce nr ewid. 394/2 na części terenu 1W oraz części terenu 1KDL oraz studni H9, zlokalizowanej na działce nr ewid. 402/2 na części terenu 2W oraz części terenu 1KDL, z zastrzeżeniem iż weryfikacja i aktualizacja obszarów stref ochrony bezpośredniej ujęć wód nie narusza ustaleń planu i nie wymaga zmiany planu.

Wpływ na zasoby jakościowe i ilościowe w zakresie ujmowanych wód podziemnych został określony na etapie uzyskiwania pozwolenia na wydobycie wód przez Aquanet S.A.

Obszar objęty opracowaniem należy do JCWP RW600017185899 – Cybina. W związku z wprowadzonymi w projekcie planu zapisami, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na ww. JCWP.

Ze względu na zapisy projektu planu dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, projekt planu, nie przewiduje się znaczących oddziaływań projektu planu w tym zakresie. W związku

z powyższym realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967). Wyżej opisane, ustalone w planie, zasady oraz istniejące na danym terenie uwarunkowania minimalizują negatywny wpływ skutków realizacji planu na wody powierzchniowe i podziemne.

6.4. Wpływ na powietrze

W sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu brak jest istotnych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Brak jest terenów produkcyjnych lub intensywnej zabudowy usługowej.

W planie dopuszczono lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze wyłącznie w zakresie inwestycji celu publicznego. Ustalenia planu minimalizują także ewentualny negatywny wpływ na powietrze poprzez nakaz, aby oddziaływanie wynikające z przeznaczenia terenu nie powodowało przekroczenia, poza obszarem do którego prowadzący działalność posiada tytuł prawny, standardów jakości środowiska, z wyjątkiem emisji określonych w przepisach odrębnych.

Dopuszczona w planie projektowana zabudowa mogłaby dodatkowo wpływać negatywnie na powietrze poprzez stosowanie paliw wysokoemisyjnych. Z tego powodu ustalono stosowanie paliw charakteryzujących się niskimi wskaźnikami emisyjnymi, takie jak: paliwa płynne, gazowe, energia elektryczna lub mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii, z wyjątkiem elektrowni wiatrowych, dzięki czemu zostanie zminimalizowane negatywne oddziaływanie zabudowy na powietrze atmosferyczne.

Dodatkowym czynnikiem minimalizującym negatywne oddziaływanie na powietrze atmosferyczne są ustalone minimalne powierzchnie biologicznie czynne. Zielań, oprócz funkcji ochronnej dla wód powierzchniowych będzie oczyszczała powietrze z ewentualnych pyłów związanych głównie z działalnością i funkcjonowaniem człowieka albo ze spalinami samochodowymi.

Na analizowanym obszarze oraz w jego sąsiedztwie brak jest poza wyżej wymienionymi, terenów stanowiących znaczące źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza, a dzięki powyższym zapisom planu, nie przewiduje się wystąpienia znacznego negatywnego wpływu skutków realizacji planu na powietrze atmosferyczne.

6.5. Wpływ na powierzchnię ziemi

Na obszarze objętym planem dopuszcza się realizację zabudowy. Grunty znajdujące się w granicach planu zostały już częściowo zagospodarowane. W związku z możliwością powstania nowych budynków, dojazdów i dojazdów oraz dodatkowych utwardzeń terenu, prognozuje się wystąpienie negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi. W planie nakazano zachowanie odpowiednich udziałów powierzchni terenu biologicznie czynnego, co zminimalizuje negatywne oddziaływanie na ten element środowiska oraz ograniczono intensywność i powierzchnię zabudowy. Należy dodać, że większość terenów objęta opracowań została przeznaczona pod jej dotychczasowe użytkowanie tj. teren biologicznie czynne.

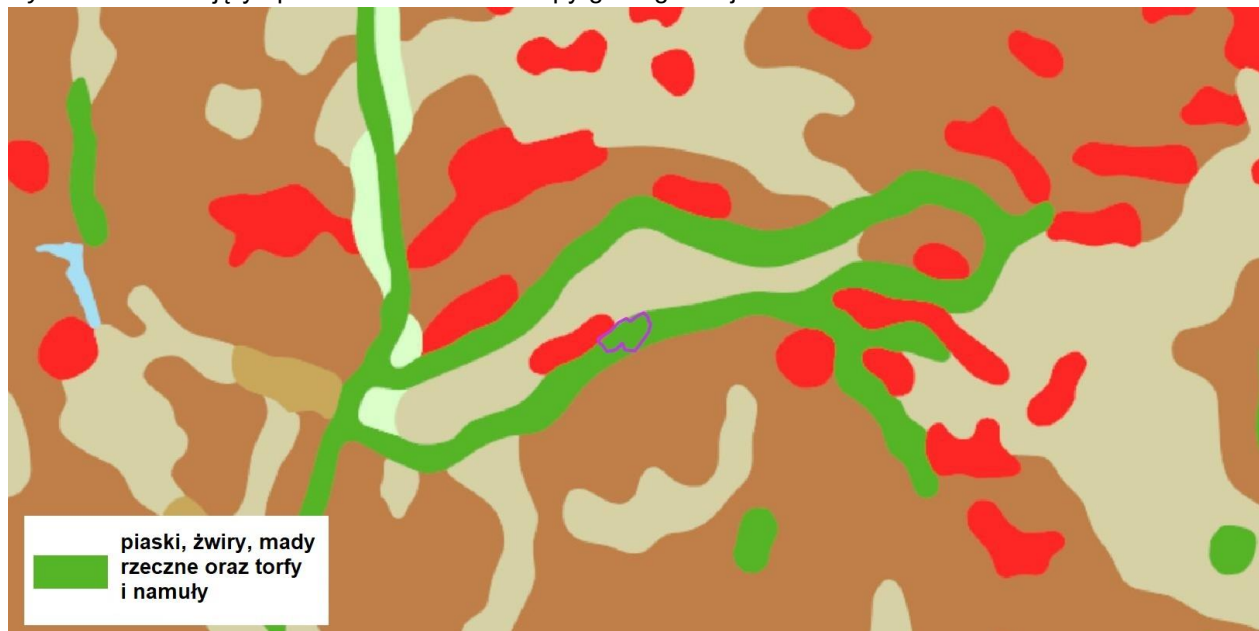
Zapisy planu dotyczące podłączenia do odpowiednich sieci infrastruktury technicznej, powinny uniemożliwić lub zminimalizować ewentualne zanieczyszczenie powierzchni ziemi

związane z funkcjonowaniem przyszłych terenów zabudowy.

W miarę sukcesywnego zagospodarowania terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, zwiększać się będzie ilość odpadów generowanych na obszarze opracowania. Podlegać one powinny segregacji w miejscu wytworzenia i dalej być przekazywane do utylizacji. Projekt planu ustala nakaz, aby gromadzenie i usuwanie odpadów było prowadzone w sposób zgodny z ustaleniami przepisów odrębnych, czyli z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Działania te powinny uwzględniać segregację odpadów i właściwego zabezpieczania odpadów niebezpiecznych.

Obszar objęty planem znajduje się gruntach tj. piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły.

Ryc. 8 Obszar objęty opracowaniem na tle mapy geologicznej

Źródło: <http://maps.geoportal.gov.pl>

6.6. Wpływ na krajobraz

Według Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (2000) krajobraz jest to znaczny obszar, postrzegany przez ludzi, którego charakter jest wynikiem działania i interakcji czynników przyrodniczych i/lub ludzkich.

Projekt planu wypełnia działania na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i zharmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, poprzez ustalenie wskaźników oraz parametrów zabudowy.

Na obszarach planu oraz w ich sąsiedztwie występuje w większości krajobraz małej miejscowości, wiejski, częściowo zabudowany albo odłogów, użytków rolnych. Istniejąca zabudowa jest rozproszona, a zrealizowane budynki nie stanowią dominant wysokościowych i przestrzennych. Tereny niezabudowane uzupełniają tereny budowlane lub stanowią ich integralną część (np. gospodarstwa rolne, których przedłużeniem są tereny roli). W wyniku uchwalenia projektu planu na danym terenie będzie mogła powstać zabudowa z zachowaniem

określonych wskaźników zabudowy oraz zasad zagospodarowania, odpowiadająca funkcjom i parametrom istniejącej na danym terenie oraz sąsiadującej zabudowy mieszkaniowej.

W związku z przekształceniem terenów niezagospodarowanych na tereny budowlane zmieni się krajobraz, na krajobraz podmiejski. Krajobraz mający powstać na danym terenie, będzie stanowił kontynuację krajobrazu kształtującego się lub wykształconego w wielu miejscowościach gminy.

W związku z powyższym stwierdza się, że pomimo dużej zmiany zagospodarowania obszarów planu, skutki jego realizacji nie powinny powodować znacznego negatywnego wpływu na krajobraz.

6.7. Wpływ na klimat

Proponowane zmiany mają charakter lokalny, dlatego brak jest istotnego wpływu na klimat. Emisja do powietrza pochodząca z dróg i z terenów zurbanizowanych, w tym działalności gospodarczej, będzie zgodna ze standardami emisji określonymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w *sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031 ze zm.).

W zakresie wpływu ustaleń projektu planu miejscowego na klimat nie przewiduje się znaczących oddziaływań. Projektowane przeznaczenie terenu nie spowoduje zmiany warunków klimatycznych w rejonie. Lokalnie wystąpić może nieznaczne ocieplenie mikroklimatu poprzez zastosowanie rozwiązań grzewczych i technologicznych w nowoprojektowanych budynkach czy ograniczenie wilgotności poprzez wprowadzenie powierzchni utwardzonych, co jednak nie będzie generowało niekorzystnych oddziaływań w tym zakresie.

W związku z przeznaczeniem pod zabudowę, niewielkie zmiany topoklimatu mogą być związane ze zjawiskiem „wyspy ciepła”. Planowana zabudowa i utwardzenie terenu silniej się nagrzewają od terenów powierzchni biologicznie czynnej. Co więcej, budynki, w wyniku procesów technologicznych, mogą oddawać część ciepła na zewnątrz, wpływając na zwiększenie się temperatury powietrza w najbliższym otoczeniu.

Monitoring wpływu zmian klimatu jest działaniem niezwykle istotnym i został wskazany w odniesieniu do poszczególnych sektorów i obszarów w ramach właściwych kierunków działań SPA2020 (Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030).

6.8. Wpływ na zasoby naturalne

Zasoby naturalne są to powstałe w sposób naturalny elementy przyrody: surowce mineralne, gleby, wody, elementy przyrody ożywionej (rośliny i zwierzęta). Badając wpływ skutków realizacji planu na zasoby naturalne trzeba przeanalizować każdy z powyższych elementów.

Surowce mineralne są to minerały lub skały użyteczne, tj. kopalinę wydobyte z litosfery i poddane obróbce dostosowanej do wymagań użytkowników. Na obszarze planu nie ma zewidencjonowanych złóż kopalin, dlatego skutki realizacji planu nie wpływają na zasoby naturalne w tym zakresie.

Ponadto granicach obszaru objętego planem zlokalizowane są obszary, dla których obowiązują przepisy odrębne:

- a) Obszar Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038;

- b) Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław-Gniezno”,
- c) Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”,
- d) strefy ochrony bezpośredniej ujęć wód – studni H8, zlokalizowanej na działce nr ewid. 394/2 na części terenu 1W oraz części terenu 1KDL oraz studni H9, zlokalizowanej na działce nr ewid. 402/2 na części terenu 2W oraz części terenu 1KDL, z zastrzeżeniem iż weryfikacja i aktualizacja obszarów stref ochrony bezpośredniej ujęć wód nie narusza ustaleń planu i nie wymaga zmiany planu,
- e) ujęcie wód podziemnych, zlokalizowane na działce nr ewid. 37/18,
- f) obszar zagrożony osuwaniem się mas ziemnych nr 30-21-165-T13.

Wpływ skutków realizacji planu na wody i elementy przyrody ożywionej został omówiony we wcześniejszych podrozdziałach (6.1, 6.3).

6.9. Wpływ na zabytki

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, ustala się poprzez zapisy planu:

- 1) ochronę zabytków archeologicznych poprzez wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej, w których przedmiotem ochrony są zewidencjonowane stanowiska archeologiczne, zgodnie z rysunkiem planu;
- 2) w granicach stref, o których mowa w pkt. 1:
 - a) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę,
 - b) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych;
- 3) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na realizację prac budowlanych lub konserwatorskich dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków:
 - a) kościół par. p.w. św. Michała Archanioła w Uzarzewie, nr rej. 1195/A z dnia 24.07.1970 r.,
 - b) plebania w Uzarzewie, nr rej. 1739/A z dnia 31.12.1975 r.,
 - c) grobowiec Rodziny Brodowskich, nr rej. 1195/A z dnia 24.07.1970 r.,
 - d) grobowiec Rodziny Frąckowiaków i Waligórskich, nr rej. 1195A z dnia 24.07.1970 r.;
- 4) nakaz uzyskania uzgodnienia robót budowlanych, w tym lokalizacji nowej zabudowy z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków, dla zabytkowego cmentarza przykościelnego, oznaczonego na rysunku planu symbolem UKR/ZC oraz zabytkowego cmentarza wiejskiego, oznaczonego na rysunku planu symbolem ZC, ujętych w gminnej ewidencji zabytków;
- 5) w granicach terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami UKR/UP oraz UKR/ZC:
 - a) zakaz lokalizacji zabudowy mogącej wpłynąć na deprecjację obiektów wpisanych do rejestru zabytków pod względem wysokości oraz wielkości zabudowy,
 - b) nakaz uzgodnienia lokalizacji nowej zabudowy z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków.

Ustalenia planu wprowadzają odpowiednie zapisy mające za zadanie ochronę obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską. Nie prognozuje się negatywnego wpływu na zabytki skutków realizacji planu.

6.10. Wpływ na dobra materialne

Nałożone wymagania kubaturowe, ogólnobudowlane oraz architektoniczne w stosunku do obiektów budowlanych powinny pozwolić na uzyskanie ładu przestrzennego. Przy zachowaniu zapisów planu oraz obowiązujących przepisów budowlanych nie dojdzie do wzajemnego negatywnego oddziaływania projektowanej zabudowy.

6.11. Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Obszar objęty planem zlokalizowany jest w granicach Obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038, dla którego ustalono ochronę poprzez przepisy odrębne. W związku z tym oraz zapisami projektu mpzp ograniczającymi zabudowę w zakresie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, mogącymi negatywnie oddziaływać na cele i przedmiot ochrony obszaru nie przewiduje się negatywnego wpływu na cele i przedmiot obszaru Natura 2000.

Ponadto w związku z faktem, iż w projekcie planu nie została zaprojektowana zabudowa produkcyjna, nie przewiduje się znaczącego zwiększonego oddziaływania wynikającego z uchwalenia planu.

7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wprowadzono następujące rozwiązania, mające na celu minimalizację negatywnych oddziaływań na środowisko:

- ograniczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – zachowanie norm jakości środowiska określonych w przepisach szczegółowych;
- ograniczenie powierzchni zabudowy poprzez parametry oraz wyznaczenie linii zabudowy – minimalizacja antropopresji;
- nakaz zachowania udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego – zminimalizowanie negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną i florę;
- nakaz podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej – zachowanie jakości środowiska gruntowo-wodnego na terenie opracowania oraz ilości i jakości wód podziemnych;
- stosowanie paliw charakteryzujących się niskimi wskaźnikami emisyjnymi, takie jak: paliwa płynne, gazowe, energia elektryczna lub mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii, z wyjątkiem elektrowni wiatrowych – zachowanie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie opracowania, zminimalizowanie negatywnego wpływu zabudowy;
- zagospodarowanie odpadów zgodnie z przepisami odrębnymi;
- przeznaczenie obszarów objętych ochroną pod dotychczasowe użytkowanie tj. tereny biologicznie czynne.

Z powodu powyższych zapisów nie wprowadza się dodatkowych rozwiązań mających na względzie cele, przedmiot ochrony oraz integralność tych form ochrony przyrody.

8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru Natura 2000

W tym rozdziale zostały przedstawione rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie. Opisano teoretyczne scenariusze możliwych rozwiązań przestrzennych.

Ze względu na obecność obszaru Natura 2000 przedstawiono następujące dwa warianty alternatywne zagospodarowania przestrzennego:

- Wariant nr 1 – zaniechanie opracowywania miejscowego planu,
- Wariant nr 2 – zwiększenie intensywności zabudowy oraz ograniczenie powierzchni terenu biologicznie czynnego (wariant inwestorski).

Wariant alternatywny nr 1

Skutki zaniechania opracowywania i uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, będącego przedmiotem prognozy, zostały przedstawione w rozdziale 5.2. niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko.

Wariant alternatywny nr 2

Wariant ten przedstawia sytuację najbardziej korzystną dla ewentualnych przyszłych inwestorów. Proponuje się zwiększenie intensywności zabudowy oraz zmniejszenie udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego na terenach zabudowy. Spowodowane jest to wymaganiami inwestorskimi, według których należałoby przeznaczyć jak najwięcej terenów pod zabudowę. Z powodu intensyfikacji zabudowy, większa część terenów byłaby zabudowana. Prawdopodobny wpływ zmian zawartych w wariantcie alternatywnym nr 2 na poszczególne komponenty środowiska w stosunku do pierwotnego projektu planu przedstawia się następująco:

- Różnorodność biologiczna, fauna i flora – zwiększony negatywny wpływ poprzez zachowanie mniejszej powierzchni terenu biologicznie czynnego;
- Ludzie – zwiększony negatywny wpływ – ograniczenie terenów powierzchni biologicznie czynnej, zwiększenie intensywności zabudowy spowoduje większe oddziaływanie na istniejące tereny zamieszkania;
- Woda – wzrost negatywnego oddziaływania poprzez zwiększoną antropopresję;
- Powietrze – brak zmian wpływu, przy zachowaniu obecnych ustaleń dotyczących stosowania paliw niskoemisyjnych;
- Powierzchnia ziemi – wzrost negatywnego oddziaływania poprzez zwiększenie intensywności zabudowy oraz ograniczenie powierzchni terenów biologicznie czynnych;
- Krajobraz – możliwy negatywny wpływ na krajobraz poprzez powstanie terenów o zwiększonej intensywności zabudowy, nieodpowiadających istniejącym terenom niezabudowanym w sąsiedztwie;
- Klimat – brak znaczącego oddziaływania lub brak możliwości stwierdzenia wpływu;
- Zasoby naturalne – negatywne oddziaływanie na gleby związane z ograniczeniem powierzchni terenu biologicznie czynnego; brak wpływu na surowce mineralne;
- Zabytki – brak wpływu;

- Dobra materialne – możliwe zwiększenie zainteresowania inwestorów, możliwy wzrost cen gruntów, zwiększony negatywny wpływ na istniejące zabudowania;
- Natura 2000 – biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, rozwiązania przestrzenne w nim zawarte nie będą wpływały na cele, przedmiot ochrony oraz integralność tych form ochrony przyrody.

9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu ponadlokalnym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Analiza zapisów dotyczących środowiska przyrodniczego pozwala stwierdzić, że ustalenia projektu planu są zgodne z przesłaniami dokumentów rangi ponadlokalnej, wymienionych poniżej. Projekt planu odpowiada celom ochrony środowiska na wszystkich szczeblach (międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym) poprzez wprowadzenie lub zachowanie ładu przestrzennego oraz przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym:

- Europejska Konwencja Krajobrazowa – Florencja 2000, w myśl której krajobraz jest kluczowym elementem dobrobytu całości społeczeństwa i jednostek oraz, że jego ochrona, gospodarka i planowanie niesie za sobą prawa i obowiązki dla każdego człowieka, a także, że jakość i różnorodność krajobrazów europejskich stanowi wspólny zasób oraz, że ważna jest współpraca na rzecz ich ochrony, gospodarki i planowania – stwierdzić należy, że celem planu jest harmonizowanie terenów budowlanych i rozwój obszaru zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. Dopuszczone zagospodarowanie jest kontynuacją funkcji istniejących i sąsiadujących z obszarem planu. Wprowadzone ograniczenia i parametry dla nowej zabudowy nie spowodują degradacji krajobrazu.
- Konwencja Berneńska, zgodnie z którą strony zobowiązują się do wprowadzenia środków ustawodawczych i administracyjnych oraz innych działań mających na celu ochronę siedlisk dzikiej fauny i flory w szczególności siedlisk gatunków wymienionych w załączniku I i II Konwencji. Państwa powinny zwracać szczególną uwagę na obszary ważne dla gatunków wędrownych, wymienionych w załączniku II i III, które znajdują się na szlakach ich wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania lub pierzenia. Dla takich obszarów oraz siedlisk naturalnych położonych na obszarach przygranicznych, Strony powinny podjąć współpracę z państwami graniczącymi na tych obszarach – ustanowione zostały odpowiednie udziały powierzchni terenu biologicznie czynnego – minimalizacja negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną i powierzchnię ziemi;
- Konwencja Bońska, w której strony konwencji uznały potrzebę podjęcia działań dla uniknięcia zagrożenia jakiegokolwiek gatunku wędrownego, w tym sprzyjanie badaniom nad gatunkami wędrownymi, współdziałanie w tych badaniach i popieranie ich, podejmowanie starań dla zapewnienia bezzwłocznej ochrony zagrożonych gatunków wędrownych (załącznik I konwencji) oraz podejmowanie starań w celu zawarcia porozumień dotyczących ochrony i zarządzania gatunkami wędrownymi (załącznik II konwencji) – ustanowione zostały odpowiednie udziały powierzchni terenu biologicznie czynnego – minimalizacja negatywnego

wpływu na różnorodność biologiczną i powierzchnię ziemi.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i regionalnym:

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, w którym do najważniejszych kwestii związanych z ochroną przyrody należą:
 - zachowanie, wzbogacanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej – zapisy planu dotyczące intensywności zabudowy oraz nakazu zachowania odpowiednich udziałów powierzchni terenu biologicznie czynnego;
 - racjonalne wykorzystanie złóż kopalin – nie dotyczy;
 - racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego dla rozwoju energii ze źródeł odnawialnych – nie wyznacza się terenów przeznaczonych pod energetykę odnawialną; w planie dopuszcza się stosowanie do celów grzewczych odnawialnych źródeł energii;
 - zagospodarowanie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – obszar planu nie jest zagrożony powodzią;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 tzw. SPA2020. Łagodzenie skutków zmian klimatu i ich czynników antropogenicznych, w tym m.in. łagodzenia skutków miejskiej wyspy ciepła w okresie wysokich temperatur powietrza, zanieczyszczenia, wodnej i wietrznej erozji gruntu, łagodzenie skutków intensyfikacji opadów poprzez:
 - zapewnienie efektywnej wentylacji miast poprzez wprowadzanie korytarzy i zielonych pierścieni wokół miast z kontynuacją w strefie pozamiejskiej, w szczególności terenów leśnych,
 - zapobieganie podtopieniom i powodziom poprzez zwiększenie wyposażenia w sprawny system odwodnienia i ochronę przed zabudową obszarów pochłaniających nadmiar wody, opóźniających odpływ/spowalniających przepływ i retencjonujących ją, jak: poldery, suche zbiorniki wodne, tereny zielone i grunty o dużej pojemności wodnej (głównie torfy, mursze),
 - zmniejszenie negatywnego oddziaływania niedoborów wody (susze) poprzez zmniejszanie zużycia wody, m.in. wodochłonności produkcji, wprowadzanie mechanizmów finansowych sprzyjających oszczędności wody a także uszczelnienie systemów wodociągowych w celu ograniczenia strat w sieci - w projekcie planu wprowadzono zapisy dotyczące powierzchni biologicznie czynnej, intensywności zabudowy, zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych oraz odprowadzania wód opadowych i roztopowych.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego, który w kwestiach przyrodniczych za cel stawia: poprawę stanu środowiska, zachowanie bioróżnorodności oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego, wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie bioróżnorodności, gdzie wspierane będą działania mające na celu zachowanie zagrożonych wyginięciem gatunków oraz różnorodności genetycznej roślin, zwierząt i grzybów oraz przywracania drożności korytarzy ekologicznych, aby umożliwić prawidłowe funkcjonowanie sieci Natura 2000, a także kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska – wprowadzono zapisy mające na celu ochronę walorów

środowiska.

10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Według art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* państwa członkowskie Unii Europejskiej (w tym Polska) *monitorują znaczący wpływ na środowisko, wynikający z realizacji planów i programów, aby między innymi, określić na wczesnym etapie nieprzewidziany niepożądany wpływ oraz aby mieć możliwość podjęcia odpowiedniego działania naprawczego.*

Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (w tym przypadku należy pamiętać, że dane muszą się odnosić do obszaru objętego projektem planu) lub w ramach indywidualnych zamówień, na kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego dokumentu.

Ustawa *Prawo ochrony środowiska* wskazuje, że badania monitoringowe prowadzi się z równoczesnym wykorzystaniem i rejestracją danych przestrzennych, dlatego ocena zmian zachodzących w środowisku omawianego obszaru może być oparta również na okresowym przeglądzie i rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym tych terenów prowadzonych przez gminę Swarzędz.

Za najistotniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, należy uznać monitorowanie w zakresie badania stanu jakościowego powietrza i kontrola stosowanych paliw do celów grzewczych i technologicznych (proponowane prowadzenie badań raz na dwa lata), a także przeprowadzenie okresowych kontroli dokumentów potwierdzających wywóz nieczystości ze zbiornika bezodpływowego, w tym częstotliwości opróżniania.

W pierwszym okresie po uchwaleniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może zaistnieć konieczność przeprowadzenia dodatkowych badań stanu środowiska lub zwiększenia ich częstotliwości, bądź dokładności, co umożliwiłoby określenie ewentualnych błędów nowego przeznaczenia i podjęcie działań zapobiegawczych lub naprawczych.

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Gmina Swarzędz położona jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, w znacznej odległości od granic państwa, dlatego nie ma podstaw do prognozowania dalekosiężnych, transgranicznych oddziaływań na środowisko.

12. Podsumowanie, wnioski, zalecenia

Wszelkie inwestycje będące wynikiem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powodują następstwa w środowisku i w krajobrazie, zróżnicowane pod względem: momentu zaistnienia, czasu ich trwania, odwracalności, prawdopodobieństwa wystąpienia, szkodliwości (lub korzyści), przestrzennego zasięgu zmian, przestrzennego rozkładu zanieczyszczeń. Prognoza wykonywana dla miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego ma za zadanie określić wpływ realizacji ustaleń planu na środowisko przyrodnicze.

Projektowane zmiany nie powinny znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze poza granicami opracowania. W związku z obowiązującymi wymogami w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego przed zanieczyszczeniem i degradacją walorów przyrodniczo-krajobrazowych, w ustaleniach planu zawarto warunki dotyczące:

- kształtowania ładu przestrzennego,
- ochrony środowiska i przyrody,
- wielkości i charakteru zabudowy,
- intensywności zabudowy,
- powierzchni terenu biologicznie czynnego,
- zaopatrzenia w media i inną infrastrukturę techniczną,
- zasady usuwania odpadów komunalnych, ścieków bytowych i przemysłowych, wód opadowych i roztopowych.

Przedstawione powyżej warunki zostały zawarte w planie poprzez m.in. poniższe zasady:

- ustalenie podziału funkcjonalnego oraz zasad dotyczących lokalizacji budynków i innych obiektów w przestrzeni, w tym na działkach budowlanych,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko z dopuszczeniem inwestycji celu publicznego,
- określenie maksymalnej wysokości zabudowy,
- określenie minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy,
- określenie minimalnego udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego,
- nakaz podłączenia do zbiorczych sieci infrastruktury,
- nakaz zagospodarowania odpadów zgodnie z przepisami odrębnymi, czyli z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*.

Stwarza to dodatkowe wymagania dla realizacji inwestycji:

- realizacja nowych obiektów winna być prowadzona zgodnie z wytycznymi zawartymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zwłaszcza w zakresie ustalonych norm intensywności zabudowy,
- inwestycje muszą spełniać wymogi ochrony środowiska,
- należy bezwzględnie wyegzekwować prawidłowe funkcjonowanie systemów technicznych obsługujących teren (zaopatrzenie w media, gospodarka wodno-ściekowa i odpadowa),
- energia cieplna powinna pochodzić z przyjaznych dla środowiska źródeł.

Podsumowując stwierdza się, że proponowane w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Swarzędz, odnoszą się przede wszystkim do umożliwienia realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Należy założyć, że przy stosowaniu się do wyżej przedstawionych wytycznych prognozy, a także przy kontroli przez służby wojewódzkie i samorządowe prowadzonych inwestycji oraz przestrzeganiu zasad zagospodarowania wynikających z projektu planu miejscowego, proponowane w nim zmiany sposobu zagospodarowania nie spowodują degradacji środowiska przyrodniczego.

W związku z powyższym projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego można więc uznać za zgodny z zasadami ochrony środowiska.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko stanowi jedną z części strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanej dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice”, Gmina Swarzędz obręb Uzarzewo, Kobylnica, Uzarzewo-Katarzynki (pow. ca. 183 ha), zwanego dalej „planem”.

Obszar objęty planem pokrywają w większości tereny biologicznie czynne: zadrzewione i zakrzewione, lasy oraz tereny upraw rolnych. Przedmiotowy teren został już częściowo zagospodarowany poprzez zabudowę usługową oraz zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Przez obszar objęty planem przepływa rzeka Cybina. Obszar sąsiaduje bezpośrednio z terenami lasów, terenami biologicznie czynnymi oraz terenami upraw rolnych. Ponadto w sąsiedztwie znajduje się zabudowa mieszkaniowa. Obszar opracowania od strony zachodniej graniczy bezpośrednio z zbiornikami wód powierzchniowych śródlądowych.

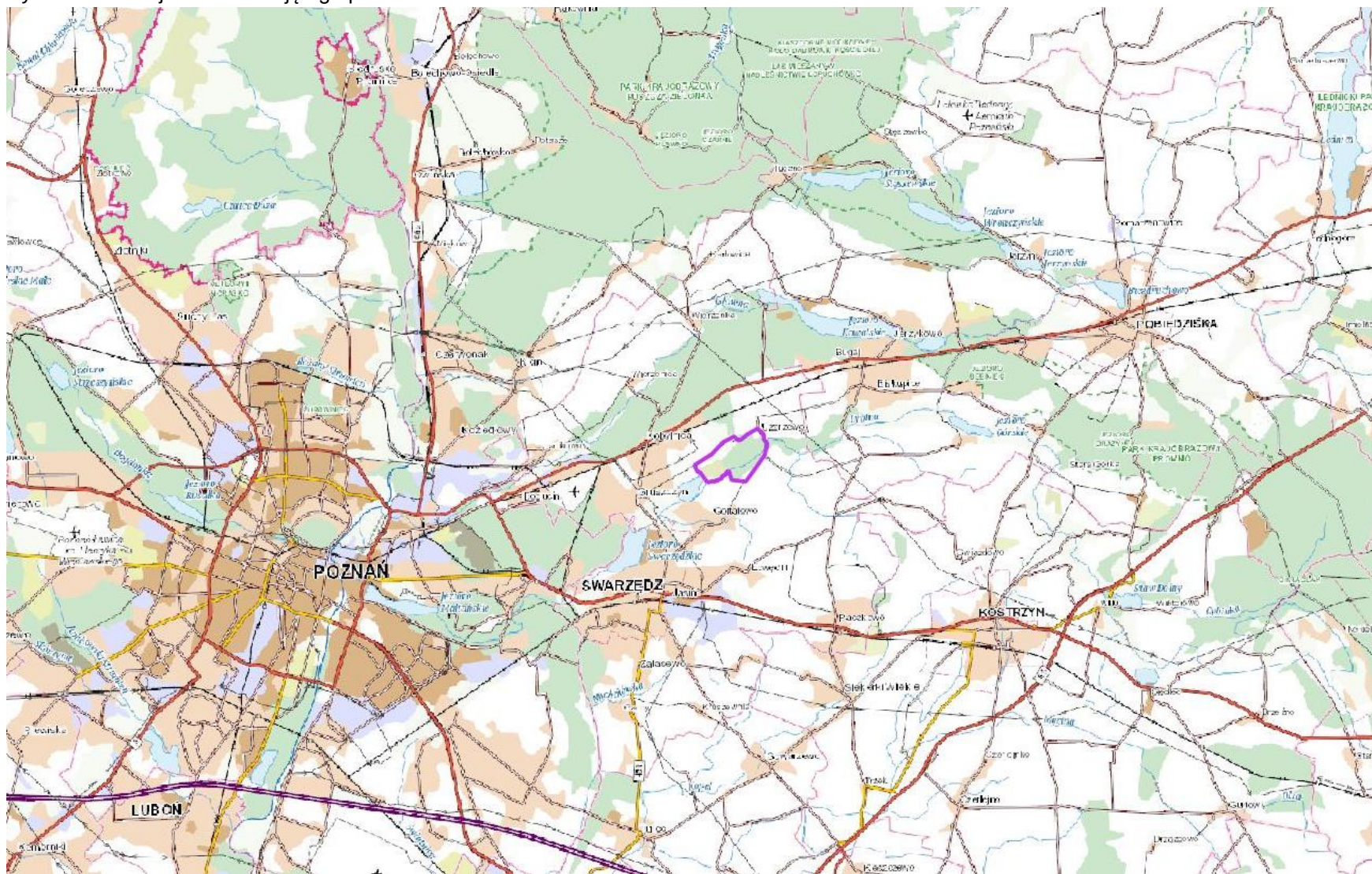
W trakcie wizji lokalnej wykazano, iż brak jest oddziaływań i przekroczeń poziomów zanieczyszczeń. W wyniku przekształceń wynikających z uchwalenia planu mogłyby wystąpić zagrożenia zanieczyszczeniami związanymi z funkcjonowaniem terenów zabudowy mieszkaniowej. Na obszarze planu brak jest jakichkolwiek znaczących źródeł zanieczyszczenia powietrza oraz hałasu. Aktualne zagospodarowanie terenu oraz stan poszczególnych elementów środowiska charakteryzuje się połowicznie pośrednim stopniem przekształcenia cech naturalnych, ze względu na istniejące rolnicze zagospodarowanie terenu. Należy jednak dodać, że co najmniej połowę obszaru opracowania stanowi Obszar Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038, która charakteryzuje się minimalnym stopniem przekształcenia cech naturalnych. Nie prognozuje się wystąpienia na obszarze Natura 2000 znaczącego negatywnego oddziaływania, gdyż w planie zastosowano zapisy mające na celu minimalizację negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym dotyczące zakazu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz pozostałe ustalenia ochrony środowiska przyrodniczego lub mające na to środowisko pośredni i bezpośredni wpływ. W trakcie wizji lokalnej wykazano, iż brak jest oddziaływań i przekroczeń poziomów zanieczyszczeń związanych z funkcjonowaniem obiektów zlokalizowanych w sąsiedztwie. W związku z powyższym, brak jest na danym terenie obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem wynikającym z ustaleń projektu planu. Projektowane zagospodarowanie nie powinno wprowadzać dodatkowych ewentualnych zagrożeń dla zdrowia ludzi na terenach objętych projektem planu oraz na pozostałych w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji jego ustaleń, pod warunkiem bezwzględnego wyegzekwowania wszystkich ustaleń zawartych w planie oraz w prognozie. Potencjalnym źródłem zagrożenia może być zatem niepełna realizacja wytycznych projektu, dotyczących zapewnienia odpowiedniej jakości środowiska na opisywanym terenie. Ze względu na zapisy projektu planu dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, projekt planu, nie przewiduje się znaczących oddziaływań projektu planu w tym zakresie. W związku z powyższym realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967). Ustalone w planie zasady oraz istniejące na danym terenie uwarunkowania minimalizują negatywny wpływ skutków realizacji planu na wody powierzchniowe i podziemne. Zapisy planu dotyczące podłączenia do odpowiednich sieci infrastruktury technicznej, powinny uniemożliwić lub zminimalizować ewentualne

zanieczyszczenie powierzchni ziemi związane z funkcjonowaniem przyszłych terenów zabudowy. W miarę sukcesywnego zagospodarowania terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, zwiększać się będzie ilość odpadów generowanych na obszarze opracowania. Podlegać one powinny segregacji w miejscu wytworzenia i dalej być przekazywane do utylizacji. Projekt planu ustala nakaz, aby gromadzenie i usuwanie odpadów było prowadzone w sposób zgodny z ustaleniami przepisów odrębnych, czyli z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Działania te powinny uwzględniać segregację odpadów i właściwego zabezpieczania odpadów niebezpiecznych. W związku z przekształceniem terenów niezagospodarowanych na tereny budowlane zmieni się krajobraz, na krajobraz podmiejski. Krajobraz mający powstać na danym terenie, będzie stanowił kontynuację krajobrazu kształtującego się lub wykształconego w wielu miejscowościach gminy. Stwierdza się, że pomimo dużej zmiany zagospodarowania obszarów planu, skutki jego realizacji nie powinny powodować znacznego negatywnego wpływu na krajobraz. W związku z przeznaczeniem pod zabudowę, niewielkie zmiany topoklimatu mogą być związane ze zjawiskiem „wyspy ciepła”. Planowana zabudowa i utwardzenie terenu silniej się nagrzewają od terenów powierzchni biologicznie czynnej. Co więcej, budynki, w wyniku procesów technologicznych, mogą oddawać część ciepła na zewnątrz, wpływają na zwiększenie się temperatury powietrza w najbliższym otoczeniu. Ustalenia planu wprowadzają odpowiednie zapisy mające za zadanie ochronę obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską. Nie prognozuje się negatywnego wpływu na zabytki skutków realizacji planu. Nałożone wymagania kubaturowe, ogólnobudowlane oraz architektoniczne w stosunku do obiektów budowlanych powinny pozwolić na uzyskanie ładu przestrzennego. Przy zachowaniu zapisów planu oraz obowiązujących przepisów budowlanych nie dojdzie do wzajemnego negatywnego oddziaływania projektowanej zabudowy. Ponadto w związku z faktem, iż w projekcie planu nie została zaprojektowana zabudowa produkcyjna, nie przewiduje się znaczącego zwiększonego oddziaływania wynikającego z uchwalenia planu. Gmina Swarzędz położona jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, w znacznej odległości od granic państwa, dlatego nie ma podstaw do prognozowania dalekosiężnych, transgranicznych oddziaływań na środowisko.

Podsumowując stwierdza się, że proponowane w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Swarzędz, odnoszą się przede wszystkim do umożliwienia realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Należy założyć, że przy stosowaniu się do wyżej przedstawionych wytycznych prognozy, a także przy kontroli przez służby wojewódzkie i samorządowe prowadzonych inwestycji oraz przestrzeganiu zasad zagospodarowania wynikających z projektu planu miejscowego, proponowane w nim zmiany sposobu zagospodarowania nie spowodują degradacji środowiska przyrodniczego.

W związku z powyższym projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego można więc uznać za zgodny z zasadami ochrony środowiska.

Ryc. 9 Lokalizacja obszaru objętego planem

Źródło: geoportal.gov.pl

Poznań, dn. 30.09.2020 r.

OŚWIADCZENIE AUTORA OPRACOWANIA

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko autor niniejszego opracowania oświadcza, że spełnia wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2. Autor niżej wymieniony jest świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż. arch. Julia Bogumińska